

Universitetsklinikken (UK)

Modultitel <i>Videregående Anvendt Psykologi II/ Advanced Applied Psychology II</i>										
Placering 8. Semester										
Modulansvarlige <i>Kristine Kahr Nilsson og Ole Roxo Karkov Østergård</i> <i>Seminarholdere: Kristine Kahr Nilsson, Ole Roxo Karkov Østergård og Mette Thuesen</i>										
Type og sprog <i>Kursusmodul</i> <i>Dansk</i>										
Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre Seminariet bygger videre på og integrerer tidligere semestres undervisning i psykiatri, klinisk psykologi, interventionsmetode (PPI), samt de psykodynamiske teorier fra seminargangene på 7. semester. Seminaret omfatter en teoretisk fordybelse og præcisering, en ambition om at integrere teori og praksis, samt et øget fokus på praktisk anvendelse af forskellige tilgange til udredning og intervention, indenfor en overvejende psykodynamisk ramme. Seminaret ligger sideløbende med de studerendes psykoterapeutiske forløb med forventet to klienter per studerende samt løbende supervision. Seminaret er baseret på en vekselvirkning mellem oplæg fra undervisere, studenteroplæg og gruppeditiskussioner. Der tilstræbes at bygge bro mellem teori og praksis, idet der lægges op til, at de studerende fremlægger teoretiske perspektiver baseret på pensum og kasuistisk materiale fra deres egne klientforløb, som kan belyse de teoretiske perspektiver. For opnåelse af læringsmålene er det af afgørende betydning af de studerende deltager i samt forbereder sig til alle seminargangene.										
Omfang og forventet arbejdsindsats <i>Forventninger om den konkrete udmøntning af modulets ECTS-belastning, hvilket omfatter antallet af konfrontationstimer, øvelsesarbejde, tid til forberedelse, eventuel rejseaktivitet med videre.</i> <i>Eksempel:</i> <i>15 ECTS svarer til 405 timers arbejdsindsats, og disse forventes fordelt på følgende måde:</i> <table border="1"><thead><tr><th>Aktivitet</th><th>Timer</th></tr></thead><tbody><tr><td>Intro og afrunding</td><td>6</td></tr><tr><td>6 seminargange à 4 timer</td><td>24</td></tr><tr><td>Læsning og forberedelse</td><td>370</td></tr><tr><td>Eksamens</td><td>9</td></tr></tbody></table> <p>NB: lektioner tælles som timer.</p> <p>Antal seminartimer: 6 x 4 timer</p> <p>Antal seminarhold: 1 seminarhold med i alt 16 studerende</p> Seminarrække: <ol style="list-style-type: none"> 1. Introseminar med præsentation af grundmodel (4 x 45 min)	Aktivitet	Timer	Intro og afrunding	6	6 seminargange à 4 timer	24	Læsning og forberedelse	370	Eksamens	9
Aktivitet	Timer									
Intro og afrunding	6									
6 seminargange à 4 timer	24									
Læsning og forberedelse	370									
Eksamens	9									

Seminarholdere: Ole Roxo Karkov Østergård, Kristine Kahr Nilsson

Emne: Introduktion til praktikforløbet på UK

Der introduceres til klient- og supervisionsforløb, herunder databearbejdning og opbevaring, indhentning af samtykke, forskning og spørgeskemaer i klinikken, etiske betragtninger i forhold til tavshedspligt og journaliseringsprocedurer og rammesætning for klientsamtalerne. Efter introduktionen vil underviserene præsentere en grundmodel for psykisk forstyrrelser og terapeutiske interventioner, som integrerer teorierne fra undervisningen på 7. semester (særligt OPD-2 og Lemma), og danner en forståelsesramme for casekonceptualiseringen, den terapeutiske holdning og interventionerne i praktikken på 8. semester. Denne model vil også kunne bruges som udgangspunkt for evt. casestudier på 9. eller 10 semester.

Litteraturen til denne seminargang har hovedvægten på det terapeutiske forhold, hvorimod den specifikke teoretiske model kun er repræsenteret ved Lemma et al. (2010). Hougaard (2019) giver et glimrende overblik over "det terapeutiske forhold" og forskningen heri. Wampold (2015) præsenterer sin kontekstuelle model, som er et bud på at forstå forandring i psykoterapi med hovedvægt på de non-specificke faktorer. Lemma et al. (2010) beskriver udviklingen af en manualiseret korttids dynamisk interpersonel terapi, som bygger på objektrelationsteorien og evidensbaserede psykodynamiske terapeutiske principper.

Litteratur: (i alt 74 s.)

Hougaard, E. (2019). *Psykoterapi: teori og forskning* (3. reviderede udgave ed.). Kap 10, pp. 307-356.
Kbh.: Dansk Psykologisk Forlag. (49 s.)

Lemma, A., Target, M., & Fonagy, P. (2010). The development of a brief psychodynamic protocol for depression: Dynamic Interpersonal Therapy (DIT). *Psychoanalytic Psychotherapy*, 24(4), 329-346. (17 s.)

Wampold, B. E. (2015). How important are the common factors in psychotherapy? An update. *World Psychiatry*, 14(3), 270-277 (8 s.).

2. Seminargang (4 x 45 min)

Seminarholder: Ole Roxo Karkov Østergård

Emne: Caseformulering og den kontekstuelle model.

På denne seminargang vil vi fokusere på caseformuleringen, samt hvorledes vi kan bruge teorien til at formulere en psykodynamisk caseformulering for klienter i UK. Vi vil rollespille det psykodynamiske interview og specifikt træne interventionen klarifikation, samt caseformulering. Eells (2007) argumenterer for vigtigheden af case-konceptualisering og knytter metoden an til forskning. OPD-2 tilbyder en konceptualisering af klientens personlighed på fire akser: forudsætninger for psykoterapi, relationer, indre konflikter og personlighedsstruktur. I Lemma (2015) kan I hente inspiration til jeres interviews med klienterne og case-konceptualisering.

Litteratur: (i alt 158 s.)

Eells, T. D. (2007). Introduction. In T. D. Eells (Ed.), *Handbook of psychotherapy case formulation*, 2nd ed. (pp. 3-32). New York, NY: Guilford Press. (30 s.)

Lemma, A. (2015). *Introduction to the practice of psychoanalytic psychotherapy*, 2nd ed. (pp. 138-177). Chichester, England: Wiley. (39 s.)

OPD Task Force. (2008). *Operationalized psychodynamic diagnosis OPD-2: manual of diagnosis and treatment planning*. (pp. 133-222). Cambridge, MA: Hogrefe. (89 s.)

3. Seminargang (4 x 45 min)

Seminarholder: Ole Roxo Karkov Østergård

Emne: Brief Dynamic Interpersonal Therapy (DIT)

På denne semnargang vil vi blive introduceret til og arbejde konkret med Lemma et al.s (2011) manual til korttids dynamisk interpersonel psykoterapi med særligt fokus på at formulere et interpersonelt-affektivt fokus for terapien, koble fokus med klientens symptomer/problemer, samt det at arbejde med afslutning i psykodynamisk psykoterapi. Gullestad og Killingmo (2007) skriver fra en lidt mere traditionel psykoanalyse om objektrelationer, som de aktiveres i scenarier i terapi, den klassiske analytiske holdning, kliniske greb, samt afslutning.

Litteratur: (i alt 248 s.)

Gullestad, S. E. & Killingmo, B. (2007). *Underteksten. Psykoanalytisk terapi i praksis* (kap. 9-10, pp. 135-174; kap. 12-13, pp. 202-258). København K: Akademisk Forlag. (95 s.). Kap 11 var pensum på 7. semester

Lemma, A., Target, M., & Fonagy, P. (2011). *Brief dynamic interpersonal therapy: a clinician's guide*. (pp. 63-216). Oxford: Oxford University Press. (153 s.)

4. Seminargang (4 x 45 min)

Seminarholder: Ole Roxo Karkov Østergård

Emne: Intensiv dynamisk korttidsterapi (ISTDP)

Intensiv dynamisk korttidsterapi (ISTDP) er blevet en relativ populær terapiform i Danmark. Her er den repræsenteret ved Frederickson. ISTDP tager udgangspunkt i en overvejende intrapsykiske konfliktmodel, som arbejder med et affektivt fokus ud fra Malans trekant (skjult følelse, angst og forsvar). Terapeuten er her meget aktiv og direktiv og afviger dermed fra den analytiske holdning.

Litteratur: (i alt 232 s)

Frederickson, J. (2013). *Co-creating change. Effective dynamic therapy techniques*. (pp. 1-209). Kansas City, Seven Leaves Press. (210 s.)

Malan. D. (1979): *Individual psychotherapy and the science of psychodynamics*, 2nd ed. (pp. 84-104). London: Butterworths. (22 s.)

5. Seminargang (4 x 45 min)

Seminarholder: Mette Thuesen

Emne: Kontrakt, alliance og alliancebrud

Litteratur (i alt 295 sider):

- Casement, P. (1987). *Lyt til patienten*. Hans Reitzels Forlag. (s. 77-162) (85 s.)
- McWilliams, N. (2004). *Psychoanalytic Psychotherapy*. Guilford Press. Kap. 4-5, s. 73- 131, og kap. 7, s. 163 - 196. (91 s.)
- Sandler, J., Dare, C. & Holder, A. (1994). *Patienten og analytikeren. Psykoanalysens kliniske struktur*. København: Hans Reitzels Forlag. (kap. 3, 36-52, kap. 8-12, s. 143-213) (86 s.)
- Tähkä, V. (1983). *Psykoanalytisk Psykoterapi*. Afsnit 1.2.2. (Ego'et) til 1.2.2.5 (Angst) eller tilsvarende afsnit i en nyere udgave. Centrum. (8 sider)
- Thuesen, M. (2012). Terapeutisk forandring gennem terapeutens egne emotionelle processer. *Psyke & Logos*, 33(1), 66-86. (20 s.)
- Winnicott, D. W. (1960). String. A Technique of Communication. I: *The Maturational Processes and the Facilitating Environment* (pp. 153-157). (5 s.)

6. Seminargang (4 x 45 min)

Seminarholder: Kristine Kahr Nilsson

Emne: Udviklingshistorie, erindringer og tilknytningsrepræsentationer i psykoterapi

Denne undervisningsgang vil introducere nogle overordnede begreber og perspektiver, som kan anvendes til at forstå klientens aktuelle problematikker i en bredere udviklingsmæssig sammenhæng. Endvidere vil undervisningen belyse hvordan klienters barndomsoplevelser har være med til at skabe mentale repræsentationer og handlemønstre, der påvirker deres psykiske helbred som voksne, men også proces og udbytte af psykoterapi i en behandlingsmæssig kontekst.

Litteratur (I alt 97 sider):

- Cicchetti, D. (2016). Socioemotional, personality, and biological development: Illustrations from a multilevel developmental psychopathology perspective on child maltreatment. *Annual Review of Psychology*, 67, 187-211. (24 s.)
- Fraiberg, S., Adelson, E., & Shapiro, V. (1975). Ghosts in the nursery: A psychoanalytic approach to the problem of impaired infant-mother relationships. *Journal of the American Academy of Child Psychiatry*, 14, 387-421. (34 s.)
- Isosävi, S., Wahlström, J., Flykt, M., Heiskanen, L., Finger, B., Puura, K., & Punamäki, R. L. (2019). Dysregulated Motherhood: Exploring the Risk Features in a Mother's Caregiving Representations. *Journal of Infant, Child, and Adolescent Psychotherapy*, 18(1), 29-57. (18 s.)
- McLaughlin, K. A., Sheridan, M. A., & Lambert, H. K. (2014). Childhood adversity and neural development: deprivation and threat as distinct dimensions of early experience. *Neuroscience & Biobehavioral Reviews*, 47, 578-591. (13 s.)
- Reiner, I., Bakermans-Kranenburg, M. J., Van IJzendoorn, M. H., Fremmer-Bombik, E., & Beutel, M. (2016). Adult attachment representation moderates psychotherapy treatment efficacy in clinically depressed inpatients. *Journal of Affective Disorders*, 195, 163-171. (8 s.)

7. Seminargang (4 x 45 min)

Seminarholder: Mette Thuesen

Emner: Overføring, modoverføring, projektiv identifikation og aspekter af rammer og rammebrud. Og lidt om det et at være ny terapeut og om forskning i psykoanalytisk perspektiv.

Litteratur (i alt 387 sider):

Doran, J.M. (2016). The working alliance: Where have we been, where are we going. *Psychotherapy Research*, 26, 146-163 (17 s.)

Ogden, T. H. (1979). On Projective Identification. *International Journal of Psychoanalysis*, 60, 357-373. (14 s.)

Ogden, T. H. (2004). On holding and containing, being and dreaming. *International Journal of Psychoanalysis*, 85, 1349-64. (14 s.)

Nielsen, J. (2017). Godt begyndt - en minimalistisk supervisionsmodel for noviceterapeuter. *Psyke & Logos*, 38, 2. 11-30. (20 s.)

Samtag, L. W., Muran, J. C. & Safran, J. D. (2002). Defining and identifying alliance ruptures. I: D. P. Charman (ed.): *Core processes in brief psychodynamic psychotherapy*. Mahwah, NJ: L. E. Erlbaum Ass. (kap. 9, s.187-214) (27 s.)

Sandahl, C. & Wilberg, T. (2003) Forsker og terapeut i samme person – Det går an!. *Matrix* 20, 305-314. (8 s.)

Sandler, J., Dare, C. & Holder, A. (1994). *Patienten og analytikeren. Psykoanalysens kliniske struktur*. København: Hans Reitzels Forlag (kap. 4, s. 52-78 og kap. 6, s. 100-120) (46 s.)

Simonsen, C. (2012). Det intersubjektive ubevidste. I: Gammelgaard, Mathiesen & Zeuthen: *Det taler – Psykoanalytiske dialoger*. København: Akademisk Forlag. (kap.6 s.175-200) (23 s.)

Skovholt, T.M. & Rønnestad, M.H. (2003). Struggles of the Novice Counselor and Therapist. *Journal of Career Development*, 30, 1, 45 – 56. (11 s.)

Symington, N. (1996). *The Making of a Psychotherapist*. London. Karnac Classics. (s.xiii-148) (153 s.)

Thériault, A, Gazzola, N. & Richardson, B. (2009). Feeling of Incompetence in Novice Therapists: Consequences, Coping, and Correctives. *Canadian Journal of Counselling*, 43:2, pp. 105 – 119. (17 s.)

Thuesen, M. (2015). Terapeutens behov for at hele. *Matrix*; 1, 4-26. (23 s.)

Vitger, J. (2006). Om fejl. Nogle synspunkter på fejl i psykoterapi. I: C.H. Jacobsen, L. Thorgaard & L. Lanken-Petersen: *Tilknytning, tab og tilblivelse. Psykodynamisk belysning*. Aalborg: Aalborg Universitetsforlag. (s. 159-173).(14 s)

8. Seminargang (2 x 45 min)

Seminarholdere: Ole Roxo Karkov Østergård, Kristine Kahr Nilsson

Emne: Afrunding

Pensumlitteratur (1491 sider):

- Casement, P. (1987). *Lyt til patienten*. Hans Reitzels Forlag. (s. 77-162) (85 s.)
- Cicchetti, D. (2016). Socioemotional, personality, and biological development: Illustrations from a multilevel developmental psychopathology perspective on child maltreatment. *Annual Review of Psychology*, 67, 187-211. (24 s.)
- Doran, J.M. (2016). The working alliance: Where have we been, where are we going. *Psychotherapy Research* 26(2), 146-163. (17 s.)
- Eells, T. D. (2007). Introduction. In T. D. Eells (Ed.), *Handbook of psychotherapy case formulation*, 2nd ed. (pp. 3-32). New York, NY: Guilford Press. (30 s.)
- Frederickson, J. (2013). Co-creating change. Effective dynamic therapy techniques. (pp. 1-209). Kansas City, US: Seven Leaves Press. (210 s.).
- Fraiberg, S., Adelson, E., & Shapiro, V. (1975). Ghosts in the nursery: A psychoanalytic approach to the problem of impaired infant-mother relationships. *Journal of the American Academy of Child Psychiatry*, 14, 387-421. (34 s.)
- Gullestad, S. E. & Killingmo, B. (2007). *Undteksten. Psykoanalytisk terapi i praksis* (kap. 9-10, pp. 135-174; kap. 12-13, pp. 202-258). København K: Akademisk Forlag. (95 s.)
- Hougaard, E. (2019). *Psykoterapi: teori og forskning* (3. reviderede udgave ed.). Kap 10, pp. 307-356. Kbh.: Dansk Psykologisk Forlag. (49 s.)
- Isosävi, S., Wahlström, J., Flykt, M., Heiskanen, L., Finger, B., Puura, K., & Punamäki, R. L. (2019). Dysregulated Motherhood: Exploring the Risk Features in a Mother's Caregiving Representations. *Journal of Infant, Child, and Adolescent Psychotherapy*, 18(1), 29-57. (18 s.)
- Lemma, A. (2015). *Introduction to the practice of psychoanalytic psychotherapy*, 2nd ed. (pp. 138-177). Chichester, England: Wiley. (39 s.)
- Lemma, A., Target, M., & Fonagy, P. (2011). *Brief dynamic interpersonal therapy: a clinician's guide*. (pp. 63-216). Oxford: Oxford University Press. (153 s.)
- Lemma, A., Target, M., & Fonagy, P. (2010). The development of a brief psychodynamic protocol for depression: Dynamic Interpersonal Therapy (DIT). *Psychoanalytic Psychotherapy*, 24(4), 329-346. (17 s.)
- Malan, D. (1979): *Individual psychotherapy and the science of psychodynamics*, 2nd ed. (s. 84-104). London: Butterworths. (22 s.)

- McLaughlin, K. A., Sheridan, M. A., & Lambert, H. K. (2014). Childhood adversity and neural development: deprivation and threat as distinct dimensions of early experience. *Neuroscience & Biobehavioral Reviews*, 47, 578-591. (13 s.)
- McWilliams, N. (2004). *Psychoanalytic Psychotherapy*. Guilford Press. Kap. 4-5, s. 73- 131, og kap. 7; s. 163 – 196. (91 s.)
- Nielsen, J. (2018). Godt begyndt - en minimalistisk supervisionsmodel for noviceterapeuter. *Psyke & Logos*, 38(2), 11-30. (20 s.)
- Ogden, T. H. (1979). On Projective Identification. *International Journal of Psychoanalysis*, 60, 357-373. (14 s.)
- Ogden, T. H. (2004). On holding and containing, being and dreaming. *International Journal of Psychoanalysis*, 85, 1349-64. (14 s.)
- OPD Task Force. (2008). *Operationalized psychodynamic diagnosis OPD-2: manual of diagnosis and treatment planning*. (pp. 133-222). Cambridge, MA: Hogrefe. (89 s.)
- Reiner, I., Bakermans-Kranenburg, M. J., Van IJzendoorn, M. H., Fremmer-Bombik, E., & Beutel, M. (2016). Adult attachment representation moderates psychotherapy treatment efficacy in clinically depressed inpatients. *Journal of Affective Disorders*, 195, 163-171.(8 s.)
- Sandler, J., Dare, C. & Holder, A. (1994). *Patienten og analytikeren. Psykoanalysens kliniske struktur*. København: Hans Reitzels Forlag. (kap. 3 & 4, s. 36-78; kap. 6, s. 100-120; kap. 8-12, s. 143-213) (132 s.)
- Samtag, L. W., Muran, J. C. & Safran, J. D. (2002). Defining and identifying alliance ruptures. I: D. P. Charman (ed.): *Core processes in brief psychodynamic psychotherapy*. Mahwah, NJ: L. E. Erlbaum Ass. (kap. 9, s.187-214) (27 s.)
- Sandahl, C. & Wilberg, T. (2003) Forsker og terapeut i samme person - Det går an!. Matrix 20, 305-314.(8 s.)
- Skovholt, T. M. & Rønnestad, M. H. (2003). Struggles of the Novice Counselor and Therapist. *Journal of Career Development*, 30, 1, 45 – 56. (11 s.)
- Simonsen, C. (2012). Det intersubjektive ubevidste. I: Gammelgaard, Mathiesen & Zeuthen: *Det taler – Psykoanalytiske dialoger*. København: Akademisk Forlag. (kap.6 s.175-200) (23 s.)
- Symington, N. (1996). *The Making of a Psychotherapist*. London. Karnac Classics. (s.xiii-148) (153 s.).
- Tähkä, V. (1983). Psykoanalytisk Psykoterapi. Afsnit 1.2.2. (Ego'et) til 1.2.2.5 (Angst) eller tilsvarende afsnit i en nyere udgave. Centrum. (8 sider)
- Thériault, A, Gazzola, N. & Richardson, B. (2009). Feeling of Incompetence in Novice Therapists: Consequences, Coping, and Correctives. *Canadian Journal of Counselling*, 43, 105 – 119. (17 s.)

Thuesen, M. (2012). Terapeutisk forandring gennem terapeutens egne emotionelle processer. *Psyke & Logos*, 33(1), 66-86. (20 s.)

Thuesen, M. (2015). Terapeutens behov for at hele. *Matrix*; 1, 4-26. (23 s.)

Vitger, J. (2006). Om fejl. Nogle synspunkter på fejl i psykoterapi. I: C.H. Jacobsen, L. Thorgaard & L. Lanken-Petersen: *Tilknytning, tab og tilblivelse. Psykodynamisk belysning*. Aalborg Universitetsforlag. (s. 159-173). (14 s.)

Wampold, B. E. (2015). How important are the common factors in psychotherapy? An update. *World Psychiatry*, 14(3), 270-277. (8 s.).

Winnicott, D. W. (1960). String. A Technique of Communication. I: *The Maturational Processes and the Facilitating Environment* (pp. 153-157). (5 s.)

I alt: 1491 s.

Semesterplan 8. semester Forår 2020

BUP

Modultitel				
Videregående Anvendt Psykologi II/ Advanced Applied Psychology II				
Placering 8. Semester				
Modulansvarlige <i>Christina Mohr Jensen og Kristine Kahr Nilsson</i>				
Seminarholdere: <i>Christina Mohr Jensen, Kristine Kahr Nielsson, Mette Thuesen</i>				
Antal seminarhold 1 seminarhold med 10 studerende samt to seminarer fælles m. UK				
Type og sprog <i>Kursusmodul</i> <i>Dansk</i>				
Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre Det planlagte indhold i undervisning og tilhørende seminarer bygger videre på de studerendes viden om det børne- og ungdomspsykiatriske felt. VAP-I havde som primære fokus at skabe en forståelse for organiseringen af psykiatrien, diagnoser og de hyppigste børne- og ungdomspsykiatriske diagnosers definition, ætiologi og prognose. På VAP-II bygges der videre på denne viden, ved at skærpe fokus på specialets metoder (herunder psykologisk testning) og det videns grundlag der bl.a. ligger bag de forskellige anbefalinger og kliniske retningslinjer, der påvirker udrednings og behandlingspraksis i psykiatrien. For temaet vedr. psykometri i praksis, bygges der videre på de studerendes viden opnået i faget psykologisk testning. Dette gøres ved at have fokus på, igennem eksempler på børne- og ungdomspsykiatriske problemstillinger, hvordan forståelsen for psykometri har betydning for udvælgelse, anvendelse og tolkning af psykologiske og psykiatriske tests i praksis. For at udvikle de studerendes forståelse for valg af f.eks. behandling ift. psykiatriske problemstillinger i psykiatrien, øges igennem undervisning og seminarer, de studerendes viden om interventionsforskning, forståelse og tolkning af meta-analyser. Dette da disse metoder bruges til at udvikle netop de nationale og internationale anbefalinger der er for udredning og behandling i psykiatrien. De til undervisningen tilknyttede seminarer baseres på oplæg og løsning af opgaver fra de studerende samt fælles refleksion og diskussion. Sideløbende med faget, er den studerende i praktik i psykiatrien, hvor den viden og de færdigheder der opbygges i dette modul, skal medvirke til at bygge bro mellem forskning og praksis. Den studerende superviseres af psykologer i psykiatrien.				
Omfang og forventet arbejdsindsats Forventninger om den konkrete udmøntning af modulets ECTS-belastning, hvilket omfatter antallet af konfrontationstimer, øvelsesarbejde, tid til forberedelse, eventuel rejseaktivitet med videre. 15 ECTS svarer til 405 timers arbejdsindsats, og disse forventes fordelt på følgende måde:				
<table border="1"><thead><tr><th>Aktivitet</th><th>Timer</th></tr></thead><tbody><tr><td>4 forelæsning á 1-2 timer</td><td>8</td></tr></tbody></table>	Aktivitet	Timer	4 forelæsning á 1-2 timer	8
Aktivitet	Timer			
4 forelæsning á 1-2 timer	8			

8 seminarer á 2-4 timer	30
Læsning og forberedelse	358
Eksamenspræparation	9

NB: lektioner tælles som timer.

Antal seminarhold: 1 (2 fællesgange m. UK)

Modulaktiviteter (kursusgange)

		Underviser/seminarholder
	Timer	
1 Forelæsning: Vurdering af behandlingseffekter	2	Christina Mohr Jensen
2 Seminar: Vurdering af behandlingseffekter	4	Christina Mohr Jensen
3 Forelæsning: Review og meta-analyse	2	Christina Mohr Jensen
4 Seminar: Review og meta-analyse	4	Christina Mohr Jensen
5 Seminar: Udviklingshistorie, erindringer og tilknytningsrepræsentationer i psykoterapi	4	Kristine Kahr Nilsson (fælles med UK)
6 Forelæsning: Psykometri i praksis: Introduktion	2	Christina Mohr Jensen
7 Seminar: Psykometri i praksis: Introduktion	4	Christina Mohr Jensen
8 Forelæsning: Psykometri i praksis: Validitet og reliabilitet	2	Christina Mohr Jensen
9 Seminar: Psykometri i praksis: Validitet og reliabilitet	4	Christina Mohr Jensen
10 Seminar: Psykometri i praksis: Faktorer der påvirker testresultater	2	Christina Mohr Jensen
11 Seminar: Behandlingseffekter og meta-analyse - booster	4	Christina Mohr Jensen
12 Seminar: Overføring, modoverføring, projektiv identifikation og aspekter af rammer og rammebrud. Og lidt om det et at være ny terapeut og om forskning i psykoanalytisk perspektiv.	4	Mette Thuesen (fælles m. UK)

Det ønskes i videst omfang, at gang 1-4 samt 6-10 afvikles i februar 2020.

Undervisning og seminar gange

1+2: Vurdering af behandlingseffekter i kvantitativ forskning – p-værdier, effektstørrelser og forskellen mellem statistisk og klinisk signifikans

V. Christina Mohr Jensen

Denne undervisningsgang og tilhørende seminar har til formål at skærpe de studerendes forståelse for, hvordan kvantitative effektstudier læses og fortolkes. I forelæsningen vil relationen mellem p-værdier, effektstørrelser, klinisk og statistisk signifikans gennemgås. I det efterfølgende seminar arbejdes der med de udvalgte kliniske studier (markeret i pensumlisten med *), hvor der er udvalgt to kliniske effektstudier for hhv. anorexia nervosa, OCD og ADHD. I seminarpolen arbejder de studerende i grupper med at anvende viden fra forelæsningen om fortolkningen af effektstudier og præsenterer afslutningsvist for

hinanden. Formålet med seminaret er således at understøtte forståelsen og læringen ved at inddrage kliniske effektstudier som konkrete eksempler.

Pensum:

Agras, W.S., Lock, J., Brandt, H., Bryson, S.W., Dodge, E., Halmi, K.A., Jo, B., Johnson, C., Kaye, W., Wilfley, D., Woodside, B. (2014) Comparison of 2 family therapies for adolescent anorexia nervosa: a randomized controlled trial, *JAMA Psychiatry*, 71(11), pp. 1279-1286. (8 sider) *

Coghill, D., Banachewski, T., Lecendreux, M., Soutullo, C., Johnson, M., Zuddas, A., Anderson, C., Civil, R., Higgins, N., Lyne, A., Squires, L. (2013) European, randomized, phase 3 study of lisdexamfetamine dimesylate in children and adolescents with attention-deficit/hyperactivity disorder, *European Neuropsychopharmacology*, 23, pp. 1208-1218. (11 sider) *

Cornu, C., Mercier, C., Ginhoux, T., Masson, S., Mouchet, J., Nony, P., Kassai, B., Laudy, V., Berquin, P., Franc, N., Heuzey, M.F.L., Desombre, H., Revol, O. (2018) A double-blind placebo-controlled randomised trial of omega-3 supplementation in children with moderate ADHD symptoms, *European Child & Adolescent Psychiatry*, 37(3), pp. 377-384. (8 sider) *

Faraone, S.V. (2008) Interpreting Estimates of Treatment Effects – Implications for managed care, *Pharmacy and Therapeutics*, 33(12), pp. 700-711 (12 sider)

Geller, D.A., Wagner, K.D., Emslie, G., Murphy, T., Carpenter, D.J., Wetherhold, E., Perera, P., Machin, A., Gardiner, C. (2004) Paroxetine Treatment in Children and Adolescents with Obsessive-Compulsive Disorder: A Randomized, Multicentre, Double-blind, Placebo-Controlled Trial, *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*, 43(11), pp. 1387-1396 (10 sider) *

Govani, S.M., Higgins, P.D.R. (2012) How to Read a Clinical Trial Paper: A Lesson in Basic Trial Statistics, *Gastroenterology & Hepatology*, 8(4), pp. 241-248. (8 sider)

Le Grange, D., Hughes, E.K., Court, A., Yeo, M., Crosby, R.D., Sawyer, S.M. (2016) Randomized Clinical Trial of Parent-Focused Treatment and Family-Based Treatment for Adolescent Anorexia Nervosa, *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*, 55(8), pp. 683-692. (10 sider) *

Lilienfeld, S.O. (2007) Psychological Treatments That Cause Harm, *Perspectives on Psychological Science*, 1(2), pp. 53-70 (18 sider)

McGough, J.J. & Faraone, S.V. (2009) Estimating the Size of Treatment Effects, *Psychiatry (Edgmont)*, 6(10), pp. 21-29. (9 sider)

Mohr, D.C., Spring, B., Freedland, K.E., Beckner, V., Arean, P., Hollon, S.D., Ockene, J., Kaplan, R. (2009) The selection and design of control conditions for randomized controlled trials of psychological interventions, *Psychotherapy and Psychosomatics*, 78, pp. 275-284 (10 sider)

O'Brien, S.F., Yi, Q.L. (2016) How do I interpret a confidence interval? *Transfusion*, 56, pp. 1680-1683 (4 sider)

Thompson, B. (2002) "Statistical", "Practical", and "Clinical": How Many Kinds of Significance Do Counsellors Need to Consider, *Journal of Counselling & Development*, 80, pp. 64-71 (8 sider)

Torp, N.C., Dahl, K., Skarphedinsson, G., Thomsen, P.H., Valderhaug, R., Weidle, B., Melin, K.H., Hybel, K., Nissen, J.B., Lenhard, F., Wentzel-Larsen, T., Franklin, M.E., Ivarsson, T. (2015) Effectiveness of cognitive behaviour treatment for pediatric obsessive-compulsive disorder: acute outcomes from the

Nordic Long-term OCD treatment Study (NordLOTS), *Behaviour Research and Therapy*, 64, pp. 15-23 (9 sider)*

Wampold, B.E., Minami, T., Tierney, S.C., Baskin, T.W., Bhati, K.S. (2005) The placebo is powerful: Estimating placebo effects in medicine and psychotherapy from randomized clinical trials, *Journal of Clinical Psychology*, 61, pp. 835-854. (20 sider)

I alt 145 sider

3+4: Det systematiske review og meta-analysen – at læse, forstå og anvende

V. Christina Mohr Jensen

Denne undervisningsgang og tilhørende seminar bygger videre på forståelsen fra sidste undervisningsgang/ seminar. Der indledes med en gennemgang af formålet med meta-analyser, nøglebegreber introduceres og der er fokus på at opbygge en forståelse i plenum for, hvordan meta-analyser aflæses, tolkes og kritisk vurderes. Ligeledes introduceres kort, hvordan review og meta-analyse danner baggrund for udarbejdelsen af kliniske retningslinjer. I det efterfølgende seminar læser de studerende i grupper udvalgte meta-analyser (markeret i pensumlisten med *), arbejder med fortolkning og præsenterer afslutningsvist for hinanden.

Pensum:

Borenstein, M., Hedges,L.V., Higgins, J.P.T., Rothstein, H.R. (2009) *Introduction to meta-analysis*, John Wiley and Sons, kapitel 1, 2, 3, 8, 10,11,12, 13, 28, 30, 32, 40, 41, 43 (100 sider) (tilgængelig online via AUB)

Daley, D., van der Oord, S., Ferrin, M., Danckaerts, M., Doepfner, M., Cortese, S., Sonuga-Barke, E.J., European Guidelines Group (2014) Behavioral Interventions in Attention-Deficit/Hyperactivity Disorder: A Meta-analysis of randomized controlled trial across multiple outcome domains, *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*, 53(8), pp. 835-847 samt supplement 847e1-847e.5. (18 sider)*

Higgins, J.P.T., Thompson, S.G., Deeks, J.J., Altman, D.G. (2003) Measuring inconsistency in meta-analyses, 327(7414), pp. 557-560 (4 sider)

Kotapati, V.P., Khan, A.M., Dar, S. Begum, G., Bachu, R., Adnan, M., Zubair, A., Ahmed, R.A. (2019) The effectiveness of Selective Serotonin Reuptake Inhibitors for Treatment of Obsessive-Compulsive Disorder in Adolescents and Children: A systematic Review and Meta-analysis, *Frontiers in Psychiatry*, 6, 10;523, pp. 1-14 (14 sider)*

Liberati, A., Altman, D.G., Tetzlaff, J., Mulrow, C., Gøtzsche, P., Loannidis, J.P.A., Clarke, M., Devereaux, P.J., Kleijnen, J., & Moher, D. (2009). [The PRISMA statement for reporting systematic reviews and meta-analyses of studies that evaluate healthcare interventions: explanation and elaboration](#). *PLoS Medicine*, 21;6(7), pp. 1-28 (28 sider)

Sedgwick, P. (2015) How to read a forest plot in a meta-analysis, *BMJ*, 351, pp. 1-3 (3 sider)

Sundhedsstyrelsen (2016a) *National Klinisk Retningslinje for behandling af obsessiv-kompulsiv tilstand (OCD)*, Sundhedsstyrelsen, København, Danmark s. 1-68 (68 sider) (hentes via: [https://www.sst.dk-/media/Udgivelser/2016/NKR-OCD/NKR-behandling-af-obsessiv-kompulsiv-tilstand-\(OCD\).ashx?la=da&hash=331735743A650C86ACBFC7D623E77BCCD65CF33B](https://www.sst.dk-/media/Udgivelser/2016/NKR-OCD/NKR-behandling-af-obsessiv-kompulsiv-tilstand-(OCD).ashx?la=da&hash=331735743A650C86ACBFC7D623E77BCCD65CF33B))

Sundhedsstyrelsen (2016b) *National Klinisk Retningslinje for behandling af anorexia nervosa*, Sundhedsstyrelsen, København, Danmark s. 1-76 (76 sider) (hentes via: https://www.sst.dk/-/media/Udgivelser/2016/NKR-anorexia-nervosa/NKRanoreksi_final.ashx?la=da&hash=6B504732A93A9665A806330C51C68D4F13B03A24).

Sundhedsstyrelsen (2018) *National Klinisk Retningslinje for behandling af ADHD hos børn og unge*, Sundhedsstyrelsen, København, Danmark s. 1-146 (146 sider) (hentes via: <https://www.sst.dk/-/media/Udgivelser/2018/National-Klinisk-Retningslinje-Udredning-og-behandling-af-ADHD-hos-boern-og-unge.ashx?la=da&hash=6868B42BBBD8E2C23D397C86B3FC9C952FA6289B>).

Van den Berg, E., Houtzager, L., de Vos, J., Daemen, I., Katsaragaki, G., Karyotaki, E., Cuijpers, P., Dekker, J. (2019) Meta-analysis on the efficacy of psychological treatments for anorexia nervosa, *European Eating Disorders Review*, 27(4), pp. 331-351 (21 sider)*

I alt 478 sider

5: Udviklingshistorie, erindringer og tilknytningsrepræsentationer i psykoterapi (seminargang fælles m. UK)

V. Kristine Kahr Nilsson

Denne undervisningsgang vil introducere nogle overordnede begreber og perspektiver, som kan anvendes til at forstå klientens aktuelle problematikker i en bredere udviklingsmæssig sammenhæng. Endvidere vil undervisningen belyse hvordan klienters barndomsoplevelser har være med til at skabe mentale repræsentationer og handlemønstre, der påvirker deres psykiske helbred som voksne, men også proces og udbytte af psykoterapi i en behandlingsmæssig kontekst.

Pensum:

Cicchetti, D. (2016). Socioemotional, personality, and biological development: Illustrations from a multilevel developmental psychopathology perspective on child maltreatment. *Annual Review of Psychology*, 67, 187-211. (24 sider)

Fraiberg, S., Adelson, E., & Shapiro, V. (1975). Ghosts in the nursery: A psychoanalytic approach to the problem of impaired infant-mother relationships. *Journal of the American Academy of Child Psychiatry*, 14, 387-421. (34 sider)

Isosävi, S., Wahlström, J., Flykt, M., Heiskanen, L., Finger, B., Puura, K., & Punamäki, R. L. (2019). Dysregulated Motherhood: Exploring the Risk Features in a Mother's Caregiving Representations. *Journal of Infant, Child, and Adolescent Psychotherapy*, 18(1), 29-57. (18 sider)

McLaughlin, K. A., Sheridan, M. A., & Lambert, H. K. (2014). Childhood adversity and neural development: deprivation and threat as distinct dimensions of early experience. *Neuroscience & Biobehavioral Reviews*, 47, 578-591. (13 sider)

Reiner, I., Bakermans-Kranenburg, M. J., Van IJzendoorn, M. H., Fremmer-Bombik, E., & Beutel, M. (2016). Adult attachment representation moderates psychotherapy treatment efficacy in clinically depressed inpatients. *Journal of Affective Disorders*, 195, 163-171.(8 sider)

I alt 97 sider

6+7: Psykometri i praksis – Introduktion til standardisering, testopgørelse og vurdering af redskabers egnethed

V. Christina Mohr Jensen

Denne undervisningsgang og det tilhørende seminar har fokus på at introducere de studerende, gennem gennemgang af begreber som f.eks. standardisering, til hvordan en test udvikles og hvordan man som psykolog kan lave en indledende vurdering af en tests egnethed ift. brug i en konkret sag. I seminaret arbejder de studerende i grupper med en række opgaver som afslutningsvist gennemgås i plenum. Der bygges i de næste undervisningsgange videre på denne viden. I seminaret arbejdes der bl.a. med spørgsmål/opgaver relateret til tekster i pensumlisten markeret med *. Formålet er at bygge videre på den studerendes forståelse af psykologisk testning.

Pensum:

Alexandre, J.L., Lange, A.M., Bilenberg, N., Gorrisen, A.M., Søbye, N., Lambek, R. (2018) The ADHD rating scale-IV preschool version: Factor structure, reliability, validity, and standardisation in a community sample, *Reseach in Developmental Disabilities*, 78, pp. 125-135.*

International Test Commission (2016) *ITC Guidelines for Translating and Adapting Tests 2nd ed.*, [www.InTestCom.org] (kan hentes her: <https://www.psyssa.com/wp-content/uploads/2015/11/ITC-Guidelines-Translating-and-Adapting-Tests-v2-3.pdf>) (40 sider)

Poulsen, L., Jørgensen, S.L., Dalsgaard, S., Bilenberg, N. (2009) Dansk standardisering af attention-deficit and hyperkinetic disorder-ratingskalaen, *Ugeskrift for Læger*, 171(8), pp. 1500-1504 (Hentes her: http://www.bupnet.dk/media/ADHD-RS_ugeskriftet.pdf og manual her: http://www.bupnet.dk/media/ADHD-RS-DK_manual_version.pdf) (15 sider)*

Rescorla, L.A., Achenbach, T.M., Ginzburg, S., Ivanova, M., Dumenci, L. et al. (2007) Consistency of Teacher-Reported Problems for Students in 21 countries, *School Psychology Review*, 36(1), pp. 91-110. (21 sider)

Rescorla, L.A., Althoff, R.R., Ivanova, M.Y., Achenbach, T.M. (2019) Effects of society and culture on parents ratings of childrens mental health problems in 45 societies, *European Child and Adolescent Psychiatry*, 28, pp. 1107-1115 (samt appendix) (15 sider)

Urbina, S. (2014). *Essentials of Psychological Testing*, 2nd ed.. Hoboken, New Jersey, US: John Wiley & Sons Kap. 1, 2, 3,6,7 (216 sider)

I alt 318 sider

8+9: Psykometri i praksis –Psykometri i praksis – validitet og reliabilitet og begrebernes betydning for vurdering af testens brug i praksis

V. Christina Mohr Jensen

Denne forelæsning og tilhørende seminar bygger videre på at skabe en forståelse for psykologiske tests og værkstøjers brug i praksis. Ved at inddrage konkrete studier med fokus på validering af samme redskab i forskellige populationer, demonstreres det, hvordan psykometriske mål som sensitivitet, specificitet mv. bruges i praksis, men ligeledes, hvordan disse mål ændrer sig som en funktion af den population og kontekst redskabet anvendes i. Der arbejdes i grupper med at læse og vurdere en række

studier der eksemplificerer dette (markeret i pensumlisten med *), og der afsluttes med præsentationer fra de studerende i plenum.

Pensum:

Urbina, S. (2014). [*Essentials of Psychological Testing*](#), 2nd ed.. Hoboken, New Jersey, US: John Wiley & Sons Kap. 4,5 (105 sider).

Dakwar, E., Mahony, A., Pavlicova, M., Glass, A., Brooks, D., Mariani, J.J., Grabowski, J., & Rudnick, F. (2012). [*The Utility of Attention-Deficit/Hyperactivity Disorder Screening Instruments in Individuals Seeking Treatment for Substance Use Disorders*](#), *Journal of Clinical Psychiatry*, 73(11), e1372-e1378. DOI: 10.4088/JCP.12m07895 (15 sider)*

Kessler, R.C., Adler, L., Ames, M., Demler, O., Faraone,S., Hiripi, E., Howes, M.J., Jin, R., Secnik, K., Spencer, T., Ustun, T.B., & Walters, E.E. (2005). [*The World Health Organization adult ADHD self-report scale \(ASRS\): a short screening scale for use in the general population*](#). *Psychological Medicine*, 35(2), 245-256. DOI: 10.1017/S0033291704002892 (12 sider)*

Sjölander, L., Vadlin, S., Olofsdotter, S., & Sonnby, K. (2016). [*Validation of the parent version of the World Health Organization Adult ADHD Self-Report Scale for adolescents*](#). *Nordic Journal of Psychiatry*, 70(4), 255-261. DOI: 10.3109/08039488.2015.1085092 (7 sider)*

Sonnby, K., Skordas, K., Olofsdotter, S., Vadlin, S., Nielsson, K.W., & Ramkliint. M. (2015). [*Validation of the World Health Organization Adult ADHD Self-Report Scale for adolescents*](#). *Nordic Journal of Psychiatry*, 69(3), 216-223. DOI: 10.3109/08039488.2014.968203 (8 sider)*

I alt 139 sider

10: Psykometri i praksis – faktorer der påvirker testsituationen og resultaterne

V. Christina Mohr Jensen

Dette seminar har fokus på at bygge videre på den studerendes forståelse af psykometri i praksis. Formålet er at gøre den studerende opmærksom på, at reflekteret psykologisk undersøgelse altid må tage en række forhold og oplysninger i betragtning, hvor bl.a. oplysninger fra anamnese og aktuelle psykiske og somatiske tilstand kan bidrage til at forstå en given tests potentiale og begrænsninger ift. brugen hos den enkelte. Der arbejdes i grupper med at læse og vurdere en række studier der eksemplificerer dette, og der afsluttes med præsentationer fra de studerende i plenum.

Pensum:

Alhola, P., Polo-Kantola, P. (2007) Sleep deprivation: Impact on cognitive performance, *Neuropsychiatric Disease and Treatment*, 3(5), pp. 553-567. (15 sider).

Angelidis, A., Solis, E., Lautenbach, F., van der Does, W., Putman, P. (2019) Im going to fail! Acute cognitive performance anxiety increases threat-interference and impair WM performance, *Plos One*, 14(2), pp. 1-25 (25 sider)

Crean, R.D., Crane, N.A., Mason, B.J. (2011) An Evidence Based Review of Acute and Long-Term Effects of Cannabis Use on Executive Functions, *Journal of Addiction Medicine*, 5(1), pp. 1-8 (8 sider)

Huang, Y-S, Chao, C-C., Wu, Y-Y, Chen, Y-Y & Chen, C-K. (2007). Acute effects of methylphenidate on performance during the Test of Variables of Attention in children with attention deficit/hyperactivity disorder. *Psychiatry and Clinical Neuroscience*, 61(3), 219-225. DOI: 10.1111/j.1440-1819.2007.01653.x (7 sider)

Zhang, L., Xingming, J., Zhang, Y. (2011) Effect of Methylphenidate on Intelligence Quotient Scores in Chinese Children with Attention-Deficit/Hyperactivity Disorder, *Journal of Clinical Psychopharmacology*, 31(1), pp. 51-55. (5 sider)

I alt 60 sider

11: Kliniske trials og meta-analyse – en booster

V. Christina Mohr Jensen

Formålet med dette seminar er at vedligeholde den viden og de færdigheder der er opnået igennem forelæsninger og seminarer ved fagets indledning. Seminaret baseres på studenteroplæg, hvor de på pensum fastsatte meta-analyser gennemgås v. præsentation af de studerende.

Pensum:

Carlbring, P., Andersson, G., Cuijpers, P., Riper, H., Hedman-Lagerlöf, E. (2018) Internet-based vs. face-to-face cognitive behavior therapy for psychiatric and somatic disorders: an updated systematic review and meta-analysis, *Cognitive Behaviour Therapy*, 47(1), pp. 1-19 (19 sider)

Gates, J.A., Kang, E., Lerner, M.D. (2017) Efficacy of group social skills interventions for youth with autism spectrum disorder: A systematic review and meta-analysis, *Clinical Psychology Review*, 52, pp. 164-191. (18 sider)

Cerrillo-Urbina, A.J., Garcia-Hermoso, A., Sánchez-López, M., Pardo-Guijarro, M.J. (2015) The effects of physical exercise in children with attention deficit hyperactivity disorder: a systemic review and meta-analysis of randomized control trials, *Child: care, health and development*, 41(6), pp. 779-788. (10 sider)

Yap, M.B.H., Cheong, T.W.K., Zaravinos-Tsakos, F., Lubman, D.I., Jorm, A.F. (2017) Modifiable parenting factors associated with adolescent alcohol misuse: a systematic review and meta-analysis of longitudinal studies, *Addiction*, 112(7), pp. 1142-1162 (21 sider)

I alt 68 sider

12: Overføring, modoverføring, projektiv identifikation og aspekter af rammer og rammebrud. Og lidt om det et at være ny terapeut og om forskning i psykoanalytisk perspektiv. (seminar fælles m. UK)

v. Mette Thuesen

Pensum:

Skovholt, T.M. & Rønnestad, M.H. (2003). Struggles of the Novice Counselor and Therapist. *Journal of Career Development*, 30, 1, 45 – 56. (11 sider)

Symington, N. (1996). *The Making of a Psychotherapist*. London. Karnac Classics. (s.xiii-148) (153 sider.)
(tilgængelig online via AUB)

Thériault, A, Gazzola, N. & Richardson, B. (2009). Feeling of Incompetence in Novice Therapists:
Consequences, Coping, and Correctives. *Canadian Journal of Counselling*, 43:2, pp. 105 – 119. (17 sider)

Thuesen, M. (2015). Terapeutens behov for at hele. *Matrix*; 1, 4-26. (23 sider)

I alt 204 sider

Samlet pensumliste:

Agras, W.S., Lock, J., Brandt, H., Bryson, S.W., Dodge, E., Halmi, K.A., Jo, B., Johnson, C., Kaye, W., Wilfley, D., Woodside, B. (2014) Comparison of 2 family therapies for adolescent anorexia nervosa: a randomized controlled trial, *JAMA Psychiatry*, 71(11), pp. 1279-1286. (8 sider)

Alexandre, J.L., Lange, A.M., Bilenberg, N., Gorrisen, A.M., Søbye, N., Lambek, R. (2018) The ADHD rating scale-IV preschool version: Factor structure, reliability, validity, and standardisation in a community sample, *Reseach in Developmental Disabilities*, 78, pp. 125-135.

Alhola, P., Polo-Kantola, P. (2007) Sleep deprivation: Impact on cognitive performance, *Neuropsychiatric Disease and Treatment*, 3(5), pp. 553-567. (15 sider).

Angelidis, A., Solis, E., Lautenbach, F., van der Does, W., Putman, P. (2019) Im going to fail! Acute cognitive performance anxiety increases threat-interference and impair WM performance, *Plos One*, 14(2), pp. 1-25 (25 sider)

Borenstein, M., Hedges,L.V., Higgins, J.P.T., Rothstein, H.R. (2009) *Introduction to meta-analysis*, John Wiley and Sons, kapitel 1, 2, 3, 8, 10,11,12, 13, 28, 30, 32, 40, 41, 43 (100 sider) (tilgængelig via AUB som e-bog)

Carlbring, P., Andersson, G., Cuijpers, P., Riper, H., Hedman-Lagerlöf, E. (2018) Internet-based vs. face-to-face cognitive behavior therapy for psychiatric and somatic disorders: an updated systematic review and meta-analysis, *Cognitive Behaviour Therapy*, 47(1), pp. 1-19 (19 sider)

Cerrillo-Urbina, A.J., Garcia-Hermoso, A., Sánchez-López, M., Pardo-Guijarro, M.J. (2015) The effects of physical exercise in children with attention deficit hyperactivity disorder: a systemic review and meta-analysis of randomized control trials, *Child: care, health and development*, 41(6), pp. 779-788. (10 sider)

Cicchetti, D. (2016). Socioemotional, personality, and biological development: Illustrations from a multilevel developmental psychopathology perspective on child maltreatment. *Annual Review of Psychology*, 67, 187-211. (24 s.)

Coghill, D., Banachewski, T., Lecendreux, M., Soutullo, C., Johnson, M., Zuddas, A., Anderson, C., Civil, R., Higgins, N., Lyne, A., Squires, L. (2013) European, randomized, phase 3 study of lisdexamfetamine dimesylate in children and adolescents with attention-deficit/hyperactivity disorder, *European Neuropsychopharmacology*, 23, pp. 1208-1218. (11 sider)

Cornu, C., Mercier, C., Ginhoux, T., Masson, S., Mouchet, J., Nony, P., Kassai, B., Laudy, V., Berquin, P., Franc, N., Heuzey, M.F.L., Desombre, H., Revol, O. (2018) A double-blind placebo-controlled randomised trial of omega-3 supplementation in children with moderate ADHD symptoms, *European Child & Adolescent Psychiatry*, 37(3), pp. 377-384. (8 sider)

Crean, R.D., Crane, N.A., Mason, B.J. (2011) An Evidence Based Review of Acute and Long-Term Effects of Cannabis Use on Executive Functions, *Journal of Addiction Medicine*, 5(1), pp. 1-8 (8 sider)

Dakwar, E., Mahony, A., Pavlicova, M., Glass, A., Brooks, D., Mariani, J.J., Grabowski, J., & Rudnick, F. (2012). [The Utility of Attention-Deficit/Hyperactivity Disorder Screening Instruments in Individuals Seeking Treatment for Substance Use Disorders](#), *Journal of Clinical Psychiatry*, 73(11), e1372-e1378. DOI: 10.4088/JCP.12m07895 (15 sider)

Daley, D., van der Oord, S., Ferrin, M., Danckaerts, M., Doepfner, M., Cortese, S., Sonuga-Barke, E.J., European Guidelines Group (2014) *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*, 53(8), pp. 835-847 samt supplement 847e1-847e.5. (18 sider)

Faraone, S.V. (2008) Interpreting Estimates of Treatment Effects – Implications for managed care, *Pharmacy and Therapeutics*, 33(12), pp. 700-711 (12 sider)

Fraiberg, S., Adelson, E., & Shapiro, V. (1975). Ghosts in the nursery: A psychoanalytic approach to the problem of impaired infant-mother relationships. *Journal of the American Academy of Child Psychiatry*, 14, 387-421. (34 sider)

Gates, J.A., Kang, E., Lerner, M.D. (2017) Efficacy of group social skills interventions for youth with autism spectrum disorder: A systematic review and meta-analysis, *Clinical Psychology Review*, 52, pp. 164-191. (18 sider)

Geller, D.A., Wagner, K.D., Emslie, G., Murphy, T., Carpenter, D.J., Wetherhold, E., Perera, P., Machin, A., Gardiner, C. (2004) Paroxetine Treatment in Children and Adolescents with Obsessive-Compulsive Disorder: A Randomized, Multicentre, Double-blind, Placebo-Controlled Trial, *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*, 43(11), pp. 1387-1396 (10 sider)

Govani, S.M., Higgins, P.D.R. (2012) How to Read a Clinical Trial Paper: A Lesson in Basic Trial Statistics, *Gastroenterology & Hepatology*, 8(4), pp. 241-248. (8 sider)

Higgins, J.P.T., Thompson, S.G., Deeks, J.J., Altman, D.G. (2003) Measuring inconsistency in meta-analyses, 327(7414), pp. 557-560 (4 sider)

Huang, Y-S, Chao, C-C., Wu, Y-Y, Chen, Y-Y & Chen, C-K. (2007). [Acute effects of methylphenidate on performance during the Test of Variables of Attention in children with attention deficit/hyperactivity disorder.](#) *Psychiatry and Clinical Neuroscience*, 61(3), 219-225. DOI: 10.1111/j.1440-1819.2007.01653.x (7 sider)

International Test Commission (2016) *ITC Guidelines for Translating and Adapting Tests 2nd ed.*, [www.InTestCom.org] (kan hentes her: <https://www.psyssa.com/wp-content/uploads/2015/11/ITC-Guidelines-Translating-and-Adapting-Tests-v2-3.pdf>) (40 sider)

Isosävi, S., Wahlström, J., Flykt, M., Heiskanen, L., Finger, B., Puura, K., & Punamäki, R. L. (2019). Dysregulated Motherhood: Exploring the Risk Features in a Mother's Caregiving Representations. *Journal of Infant, Child, and Adolescent Psychotherapy*, 18(1), 29-57. (18 sider)

Kessler, R.C., Adler, L., Ames, M., Demler, O., Faraone,S., Hiripi, E., Howes, M.J., Jin, R., Seznik, K., Spencer, T., Ustun, T.B., & Walters, E.E. (2005). [The World Health Organization adult ADHD self-report scale \(ASRS\): a short screening scale for use in the general population.](#) *Psychological Medicine*, 35(2), 245-256. DOI: 10.1017/S0033291704002892 (12 sider)

Kotapati, V.P., Khan, A.M., Dar, S. Begum, G., Bachu, R., Adnan, M., Zubair, A., Ahmed, R.A. (2019) The effectiveness of Selective Serotonin Reuptake Inhibitors for Treatment of Obsessive-Compulsive Disorder in Adolescents and Children: A systematic Review and Meta-analysis, *Frontiers in Psychiatry*, 6, 10;523, pp. 1-14 (14 sider)

Le Grange, D., Hughes, E.K., Court, A., Yeo, M., Crosby, R.D., Sawyer, S.M. (2016) Randomized Clinical Trial of Parent-Focused Treatment and Family-Based Treatment for Adolescent Anorexia Nervosa, *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*, 55(8), pp. 683-692. (10 sider)

Liberati, A., Altman, D.G., Tetzlaff, J., Mulrow, C., Gøtzsche, P., Loannidis, J.P.A., Clarke, M., Devereaux, P.J., Kleijnen, J., & Moher, D. (2009). [The PRISMA statement for reporting systematic reviews and meta-analyses of studies that evaluate healthcare interventions: explanation and elaboration.](#) *PLoS Medicine*, 21;6(7), pp. 1-28 (28 sider)

Lilienfeld, S.O. (2007) Psychological Treatments That Cause Harm, *Perspectives on Psychological Science*, 1(2), pp. 53-70 (18 sider)

McGough, J.J. & Faraone, S.V. (2009) Estimating the Size of Treatment Effects, *Psychiatry (Edgmont)*, 6(10), pp. 21-29. (9 sider)

McLaughlin, K. A., Sheridan, M. A., & Lambert, H. K. (2014). Childhood adversity and neural development: deprivation and threat as distinct dimensions of early experience. *Neuroscience & Biobehavioral Reviews*, 47, 578-591. (13 sider)

Mohr, D.C., Spring, B., Freedland, K.E., Beckner, V., Arean, P., Hollon, S.D., Ockene, J., Kaplan, R. (2009) The selection and design of control conditions for randomized controlled trials of psychological interventions, *Psychotherapy and Psychosomatics*, 78, pp. 275-284 (10 sider)

O'Brien, S.F., Yi, Q.L. (2016) How do I interpret a confidence interval? *Transfusion*, 56, pp. 1680-1683 (4 sider)

Poulsen, L., Jørgensen, S.L., Dalsgaard, S., Bilenberg, N. (2009) Dansk standardisering af attention-deficit and hyperkinetic disorder-ratingskalaen, *Ugeskrift for Læger*, 171(8), pp. 1500-1504 (Hentes her: http://www.bupnet.dk/media/ADHD-RS_ugeskriftet.pdf og manual her: http://www.bupnet.dk/media/ADHD-RS-DK_manual_version.pdf) (15 sider)

Reiner, I., Bakermans-Kranenburg, M. J., Van IJzendoorn, M. H., Fremmer-Bombik, E., & Beutel, M. (2016). Adult attachment representation moderates psychotherapy treatment efficacy in clinically depressed inpatients. *Journal of Affective Disorders*, 195, 163-171. (8 sider)

Rescorla, L.A., Achenbach, T.M., Ginzburg, S., Ivanova, M., Dumenci, L. et al. (2007) Consistency of Teacher-Reported Problems for Students in 21 countries, *School Psychology Review*, 36(1), pp. 91-110. (21 sider)

Rescorla, L.A., Althoff, R.R., Ivanova, M.Y., Achenbach, T.M. (2019) Effects of society and culture on parents ratings of childrens mental health problems in 45 societies, *European Child and Adolescent Psychiatry*, 28, pp. 1107-1115 (samt appendix) (15 sider)

Sedgwick, P. (2015) How to read a forest plot in a meta-analysis, *BMJ*, 351, pp. 1-3 (3 sider)

Sjölander, L., Vadlin, S., Olofsdotter, S., & Sonnby, K. (2016). [Validation of the parent version of the World Health Organization Adult ADHD Self-Report Scale for adolescents](#). *Nordic Journal of Psychiatry*, 70(4), 255-261. DOI: 10.3109/08039488.2015.1085092 (7 sider)

Skovholt, T.M. & Rønnestad, M.H. (2003). Struggles of the Novice Counselor and Therapist. *Journal of Career Development*, 30, 1, 45 – 56. (11 sider)

Sonnby, K., Skordas, K., Olofsdotter, S., Vadlin, S., Nielsson, K.W., & Ramkliint. M. (2015). [Validation of the World Health Organization Adult ADHD Self-Report Scale for adolescents](#). *Nordic Journal of Psychiatry*, 69(3), 216-223. DOI: 10.3109/08039488.2014.968203 (8 sider)

Sundhedsstyrelsen (2016a) *National Klinisk Retningslinje for behandling af obsessiv-kompulsiv tilstand (OCD)*, Sundhedsstyrelsen, København, Danmark s. 1-68 (68 sider) (hentes via: [https://www.sst.dk-/media/Udgivelser/2016/NKR-OCD/NKR-behandling-af-obsessiv-kompulsiv-tilstand-\(OCD\).ashx?la=da&hash=331735743A650C86ACBFC7D623E77BCCD65CF33B](https://www.sst.dk-/media/Udgivelser/2016/NKR-OCD/NKR-behandling-af-obsessiv-kompulsiv-tilstand-(OCD).ashx?la=da&hash=331735743A650C86ACBFC7D623E77BCCD65CF33B))

Sundhedsstyrelsen (2016b) *National Klinisk Retningslinje for behandling af anorexia nervosa*, Sundhedsstyrelsen, København, Danmark s. 1-76 (76 sider) (hentes via: <https://www.sst.dk->)

/media/Udgivelser/2016/NKR-anorexia-nervosa/NKRanoreksi_final.ashx?la=da&hash=6B504732A93A9665A806330C51C68D4F13B03A24)

Sundhedsstyrelsen (2018) *National Klinisk Retningslinje for behandling af ADHD hos børn og unge*, Sundhedsstyrelsen, København, Danmark s. 1-146 (146 sider) (hentes via: <https://www.sst.dk-/media/Udgivelser/2018/National-Klinisk-Retningslinje-Udredning-og-behandling-af-ADHD-hos-boern-og-unge.ashx?la=da&hash=6868B42BBBD8E2C23D397C86B3FC9C952FA6289B>).

Symington, N. (1996). *The Making of a Psychotherapist*. London. Karnac Classics. (s.xiii-148) (153 sider) (tilgængelig online via AUB)

Thériault, A, Gazzola, N. & Richardson, B. (2009). Feeling of Incompetence in Novice Therapists: Consequences, Coping, and Correctives. *Canadian Journal of Counselling*, 43:2, pp. 105 – 119. (17 sider)

Thompson, B. (2002) "Statistical", "Practical", and "Clinical": How Many Kinds of Significance Do Counsellors Need to Consider, *Journal of Counselling & Development*, 80, pp. 64-71 (8 sider)

Thuesen, M. (2015). Terapeutens behov for at hele. *Matrix*; 1, 4-26. (23 sider)

Torp, N.C., Dahl, K., Skarphedinsson, G., Thomsen, P.H., Valderhaug, R., Weidle, B., Melin, K.H., Hybel, K., Nissen, J.B., Lenhard, F., Wentzel-Larsen, T., Franklin, M.E., Ivarsson, T. (2015) Effectiveness of cognitive behaviour treatment for pediatric obsessive-compulsive disorder: acute outcomes from the Nordic Long-term OCD treatment Study (NordLOTS), *Behaviour Research and Therapy*, 64, pp. 15-23 (9 sider)

Urbina, S. (2014). [*Essentials of Psychological Testing*](#), 2nd ed.. Hoboken, New Jersey, US: John Wiley & Sons Kap. 1, 2, 3,6,7 (216 sider) (tilgængelig som e-bog via AUB)

Van den Berg, E., Houtzager, L., de Vos, J., Daemen, I., Katsaragaki, G., Karyotaki, E., Cuijpers, P., Dekker, J. (2019) Meta-analysis on the efficacy of psychological treatments for anorexia nervosa, *European Eating Disorders Review*, 27(4), pp. 331-351 (21 sider)

Wampold, B.E., Minami, T., Tierney, S.C., Baskin, T.W., Bhati, K.S. (2005) The placebo is powerful: Estimating placebo effects in medicine and psychotherapy from randomized clinical trials, *Journal of Clinical Psychology*, 61, pp. 835-854. (20 sider)

Yap, M.B.H., Cheong, T.W.K., Zaravinos-Tsakos, F., Lubman, D.I., Jorm, A.F. (2017) Modifiable parenting factors associated with adolescent alcohol misuse: a systematic review and meta-analysis of longitudinal studies, *Addiction*, 112(7), pp. 1142-1162 (21 sider)

Zhang, L., Xingming, J., Zhang, Y. (2011) Effect of Methylphenidate on Intelligence Quotient Scores in Chinese Children with Attention-Deficit/Hyperactivity Disorder, *Journal of Clinical Psychopharmacology*, 31(1), pp. 51-55. (5 sider)

I alt 1.509 sider

Børnesprogklinikken

Modultitel, ECTS-angivelse

Videregående Anvendt Psykologi II (Advanced Applied Psychology), ved Klinikkerne for Udviklings- og Rehabiliteringspsykologi

Linjen Børnesprogklinikken (BSPK)

15 EVTS

Placering

8 Semester

Modulansvarlig

Kursusansvarlig:

Hanne Søndergaard Knudsen, hannebsk@hum.aau.dk

Type og sprog

Professionsprogram – Dansk og Engelsk

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

Børnesprogklinikken fortsætter sine aktiviteter fra efteråret med, at de studerende fortsat fordyber sig teoretisk i interventionsformen Dynamisk Udredning ift. børn, der opvokser med kommunikative vanskeligheder, samt starter deres forløb med at have egne klienter (familier og børn) i deres intern praktik. Seminarerne er centreret omkring temaerne: identifikation af relevante anvendte-psykologiske aspekter af praktiske problemstillinger, udvælgelse og gennemførelse af psykologiske undersøgelser, refleksioner over valgte undersøgelses- og interventionsmetoders teoretiske og praksis begrænsninger, samt forskning i evidensbaseret praksis. Problemstillinger som den studerende vælger at udforske skal være evidens- og forskningsbaseret. Der er mulighed for at eksamensopgaven kan udfærdiges som et udkast til en forskningsartikel efter standard retningslinjer fra APA, og med inddraget af data fra Børnesprogklinikken (evt. eget terapiforløb).

Omfang og forventet arbejdsindsats

Forventninger om den konkrete udmøntning af modulets ECTS-belastning, hvilket omfatter antallet af konfrontationstimer, øvelsesarbejde, tid til forberedelse, eventuel rejseaktivitet med videre.

Eksempel:

15 ECTS svarer til 405 timers arbejdsindsats, og disse forventes fordelt på følgende måde:

Aktivitet	Timer
Forelæsninger	16
Seminargange	24
Læsning og forberedelse	356
Eksamens	9

NB: lektioner tælles som timer.

Antal forelæsninger: 16

Antal forelæsningshold: 1

1 forelæsningstime =1 lektion à 45 min. Disse oplysninger bruges til at verificere de indtastede løntimer i psykologis timeindberetningssystem og RES. Der skal derfor skelnes nøjagtig mellem forelæsningstimer (1 t svarer til 4 løntimer), seminartimer: (1 t svarer til 2,5 løntimer), spørgetimer (1 time svarer til 1 løntime). Der skal derfor **undgås** at skrive: 1 workshop à 7,5 timer blandet forelæsning og seminar. Tallene bruges også ift. uddannelseszoom til beregning af den enkeltes studerendes konfrontationstid.

Antal seminartimer: 24			
Antal seminarhold: 1			
Deltagere Børnesprogklinikken – 8. semester			
Deltagerforudsætninger Studerende på professionsprogrammet Børnesprogklinikken der har gennemført 7 semester			
Modulaktiviteter (kursusgange med videre)			
Undervisningen følger en vis progression ift. den interne praktik med egne klienter, og der forventes at dele af pensum er læst inden den 1 marts. Teksterne er markeret med * i pensumslisten. Følgende temaer præsenteres i de enkelte undervisningsgange, der har form som korte workshops.			
I tilknytning til klinikvens øvrige aktiviteter kan der forekomme flere workshops/aktiviteter i løbet af semestret.			
Eventuelt andre workshoptemaer, samt løbende seminar med udgangspunkt i kursets pensum og synopsis. Se datoer, slides og øvrige ressourcer på moodle.			
Kursusgang	Varighed	Tema/Emne	Forelæser
1.	4x45 min	Autisme og kommunikation	<i>Pernille Sejer Donau</i>
2.	4x45 min.	Inklusion af kliniske grupper i folkeskoler og børnesamtaler	<i>Hanne B. S. Knudsen</i>
3.	4x45 min.	Arbejdshukommelse, Indlæringsvanskeligheder og intervention med skolebørn del I	<i>Hanne B.S. Knudsen</i>
4.	4x45 min.	Indlæringsvanskeligheder og intervention med skolebørn, del II (Godkendelse af synopsisemne)	<i>Pernille Sejer Donau</i>
5.	6x45 min.	Formidling og rapportskrivning	<i>Hanne B. S. Knudsen & Pernille Sejer Donau</i>
6.	6x45 min.	Formidling og rapportskrivning	<i>Hanne B. S. Knudsen & Pernille Sejer Donau</i>
7.	6x45 min.	Formidling og rapportskrivning	<i>Hanne B. S. Knudsen & Pernille Sejer Donau</i>

8.	6x45 min	Formidling og rapportskrivning	Hanne B. S. Knudsen & Kristine Jensen de López
----	----------	--------------------------------	--

Desuden kan studerende på BSPK i et vist omfang deltage i nogle af KHAREs kursuselementer (Levede erfaringer og Dyreassisteret Re/habilitering samt evt. dele af KAT og Mindfulness). Det forudsætter, at logistikken tillader det, og at der er indgået en forpligtende aftale herom med Tia Hansen eller Charlotte Glintborg ved semesterstart.

Litteraturliste 8 semester – (forbeholdt ændringer)

- *Adams, C., Gaile, J., Lockton, E. & Freed, J. Integration language, pragmatics and social intervention in a single-subject case study of a child with a developmental social communication disorder. *Journal of Speech, Language, and Hearing Services in Schools*, vol. 46, 294-311 [16 sider]
- *Allen, J. & Marschall, C. R. (2011). Parent-child interaction therapy (PCIT) in school-aged children with specific language impairment. *International Journal of Language & Communication Disorders*, vol. 46(4) [13 sider]
- Andrés-Roqueta, C. Adrian, J. E., Clement, R. A. & Katsos, N. (2013). Which are the best predictors of theory of mind delay in children with specific language impairment? *International Journal of Language & Communication Disorders*, vol. 48, (6), 726-737. [11 sider]
- Archibald, L.M.D., Edmunds, A., & Joanisse, M.F. (2011). Specific language or working memory impairments: Are there observable differences? *Child Language and Teaching Therapy*, 27, 294-312. [20 sider]
- Bishop, D. & Rosenbloom, L. (1987). Classification of Childhood Language Disorders. I (red.) W. Yule & Rutter, M., *Language Development and Disorders*. Kap. 2 (Pp. 16-42). [26 sider]
- Botting, N., Riches, N., Gaynor, M. & Morgan, G. (2010). Gesture production and comprehension in children with specific language impairment. *British Journal of Developmental Psychology*, 28. (Pp. 51-69). [18 sider]
- *Botting, N. (2002). Narrative as a tool for the assessment of linguistic and pragmatic impairments. *Child Language Teaching and Therapy*. (Pp. 1-21). [21 sider]
- *Brinton, B. & Fujiki, M. (2010). Principles of assessment and intervention. I (red.) Damico, J. S., Müller, N. & Ball, M., J. *The Handbook of Language and Speech Disorders*. Kap. 6. (Pp. 131-150). [19 sider]
- Brown, A. L. & Ferrara. (1985). Diagnosing zones of proximal development. I Wertsch, J. (red.) *Culture, Communication & Cognition*. Cambridge University Press. Kap. 12 (Pp. 273-305). [32 sider]
- *Camilleri, B. & Botting, N. (2013). Beyond static assessment of children's receptive vocabulary: the dynamic assessment of word learning (DAWL), *International Journal of Language & Communication Disorders*, vol. 48, 5, (Pp. 565-581). [17 sider]
- Cohen, N.J., Vallance, D.D., Barwick, M., Im, N., Menna, R., Horodezky, N. & Isaascson, L. (2000). The interface between ADHD and language impairment: an examination of language, achievement,

- and cognitive processing. *Journal of Child Psychology & Psychiatry*, vol. 41, 3, Pp. 353-362. [9 sider]
- Brynskov, C. & Eigsti, I.-M. (2010). Det tidlige sprog hos børn med autisme – en afgørende udviklingsfaktor, *Psyke & Logos*, 31(2), 443-460. [17 sider]
- *Craig-Unkefer, L. A. & Kaiser, A. P. (2002). Improving the social communication skills of at-risk preschool children in a play context. *Topics in Early Childhood Special Education*, 22:1. (Pp. 3-13). [10 sider]
- Damico, J. S., Müller, N. & Ball, M. (2010). Social practical considerations in labeling. I (red.) Damico, J. S., Müller, N. & Ball, M., J. *The Handbook of Language and Speech Disorders*. Kap. 1. (Pp. 11-37). [26 sider]
- *Diamond, A. (2013). Executive Functions. *Annual Review of Psychology*, 64. (Pp. 135-168). [33 sider]
- *Gillam, R. B., Peña, E. D. & Miller, L. (1999). Dynamic assessment of narrative and expository discourse. *Topics in Language Disorders*, 20(1), (Pp. 33-47). [14 sider]
- Henry, L. A., Messer, D., & Nash, G. (2012). Executive functioning in children and young people with specific language impairment. *Journal of Child Psychiatry and Psychology*, 50/1. (Pp. 37-45). [11 sider]
- Hick, R., Botting, N. & Conti-Ramsden, G. (2005). Cognitive abilities in children with specific language impairment: consideration of visuo-spatial skills. *International Journal of Communication Disorders*, 40:2. (Pp. 137–149). [12 sider]
- Hoff, E. & Core, C. (2015). What clinicians need to know about bilingual development. *Seminars in Speech & Language*, 36. (Pp. 89-99). [10 sider]
- Howlin, P. & Rutter, M. (1987). The consequences of language delay for other aspects of development. I (red.) Yule, William & Rutter, M. *Language Development and Disorders*. Kap. 17. (Pp. 271-294). [23 sider]
- *Karmiloff-Smith, A. (1998). Development itself is the key to understanding development disorders. *Trends in Cognitive Sciences*, 2. (Pp 389-398). [9 sider]
- Ketelaars, M. P., Cuperus, J. M., van Daal, J., Jansonius, K. & Verhoeven, L. (2009). Screening for pragmatic language impairment: potential of the children's communication checklist. *Research in Developmental Disabilities*, 30. (Pp 952-960). [8 sider]
- Leonard, L. (2014). *Children with Specific Language Impairment*. 2nd edition. MIT Press. (minus kap. 4, 7 & 8. 319 sider, inkl. Name index & Subject index. [275 sider]
- Mum, J. & Cloud, S. (2010). Autism spectrum disorders: the state of the art. I (red.) Damico, J. S., Müller, N. & Ball, M., J. *The Handbook of Language and Speech Disorders*. Kap. 7. (Pp. 153-177). [24 sider]
- Noonan, N.B, Redmond, S. & Archibald, M.D. (2014). Contributions of children's linguistic and working memory proficiencies to their judgements of grammaticality, *Journal of Speech, Language, and Hearing Research*, vol. 57. (Pp. 979-989). [10 sider]
- Olsen, Lone, S. & Jensen de López, K. (2010). SLI er mere end blot forsinket udvikling af sproglige færdigheder. *Psyke & Logos*, 11. 485-504. [19 sider]

- *Peña, E.D. Gillam, R., Malek, M., Ruiz-Felter, R., Resendiz, M. Fiestas, C. & Sabel, T. (2006). Dynamic assessment of school-age children's narrative abilities: an experimental investigation of classification accuracy. *Journal of Speech, Language and Hearing Research*, vol. 49. (Pp 1037-1057), [20 sider]
- *Pante, E., Ogilvie, T., Vance, R., Aguilar, J.M., Dailey, N.S., Meyers, C., Lieser, A., & Burton, R. (2015). Variability in the language input to children enhances learning in a treatment context. *American Journal of Speech and Language Pathology*, 23. (Pp 530-545), [15 sider]
- Poll, G.H., Miller, C. A., Mainela-Arnold, E., Adams, K. D., Misra, M. & Park, J. S. (2013). Effects of children's working memory capacity and processing speed on their sentence imitation performance. *International Journal of Communication Disorders*, 48(3), 329-342 [13 sider]
- *Poll, G.H. (2011). Increasing the odds: applying emergentist theory in language intervention. *Language, Speech, and Hearing Services in Schools*, vol. 42. (Pp. 580-591). [11 sider]
- Reilly, S., Tomblin, B., Laws, J. McKean, C. Mensah, F., Morgan, A., Goldfeld, S. Nicholson, J. & Wake, M. (2014). Specific language impairment: a convenient label for whom? *International Journal of Language & Communication Disorders*, vol. 49, nr. 4, (Pp. 416-451). [35 sider]
- *Reuterskiöld, C., Hansson, K. & Sahlén, B. (2011). Narrative skills in Swedish children with language impairment, 44. *Journal of Communication Disorders*, 44. (Pp. 733-744). [11 sider]
- Roulstone, S. & McLeod, S. (2011). *Listening to children and young people with speech, language and communication needs*. Afasic, J&R Press Ltd. [294 sider]
- Sterponi, L. & Shankey, J. (2013). Rethinking echolalia: Repetition as interactional resource in the communication of a child with autism. *Journal of Child Language*. [30 sider]
- Sterponi, L. & Fasulo, A. (2010). *How to go on*. Intersubjectivity and progressivity in a child with autism. *Ethos*, 38(1), 116-142. [26 sider]
- Silva, P. (1987). Epidemiology, longitudinal course and some associated factors, and update. I (red.) W. Yule & Rutter, M., *Language Development and Disorders*. Kap. 1 (Pp. 1-15). [15 sider]
- *Smedler, A. & Tideman, E. (2011). *At teste børn og unge. Om testmetoder i den psykologiske undersøgelse*. (minus kap. 4 & 7) Hans Reitzels Forlag. [241 sider]
- Spaulding, T. J., Plante, E., & Farinella, K.A. (2006). Eligibility criteria for language impairment: is the low end of normal always appropriate? *Language, Language, Speech and Hearing Services in Schools*, 37,1. (Pp 61-72). [11 sider]
- *Swineford, L.B., Thurm, A., Baird, G., Wetherby, A.M. & Swedo, S. (2014). Social(pragmatic) communication disorder; a research review of this new DSM-5 diagnostic category. *Journal of Neurodevelopmental Disorder*, 6, 41. (Pp 1-8). [8 sider]
- Van Der Aalsvoort, G. M. & Lidz, C. S. (2008). A cross-cultural validation study of the application of cognitive functions scale. *Journal of applied school psychology*. 24:1, (Pp 91-108). [17 sider]
- Von Tetzcher, S., Verdel, M., Barstad, B., Gravås, E., Jahnsen, R.....Ytting, H. (2013). The effect of interventions based on the programs of The Institutes for the Achievement of Human Potential and Family Hope Center. *Developmental Neurorehabilitation*, 16(4), 217-229 [12 sider]
- *Wener, S., & Archibald, L.M.D. (2011). Domain-specific treatment effects for children with language

and/or working memory impairments – A pilot study. *Child Language and Teaching Therapy*, 27, (Pp 313-330). [17 sider]

Windsor, J. (2002). Contrasting general and process-specific slowing in language impairment. *Topics in Language Disorders*, 22(3): 49-61 [12 sider]

1491 sider

Siderne markeret med * anbefales læst inden 1/3.

Forslag til ekstra læsning (er ikke en del af eksamenpensum);

Harrison, L.J. & McLeod, S. (2010). Risk and protective factors associated with speech and language impairment in a nationally representative sample of 4- to 5-year-old children. *Journal of Speech, Language, and Hearing Research*, vol. 53. (Pp. 508-529). [21 sider]

Klinikkerne for Udviklings- og Rehabiliteringspsykologi (KUR)

På begge klinikker (BSPK og KHARE) bygger VAP2-undervisningen videre på KURs VAP1-undervisning fra 7. semester. Samtidig er VAP2-undervisningens fokuspunkter og aktiviteter målrettet den praksis, hver klinik står for, hvorfor der er separate VAP2-kurser og –pensa for KURs to linjer. På 9. semester samles linjerne igen.

Modultitel, ECTS-angivelse (og evt. STADS-kode)

Videregående Anvendt Psykologi II/ Advanced Applied Psychology II ved Klinikkerne for Udviklings- og Rehabiliteringspsykologi

Linjen Handicap- og Rehabiliteringspsykologi (KHARE)

15 ECTS

Placering

8. Semester

Modulansvarlig: Tia Hansen tia@hum.aau.dk og Charlotte Glintborg cgl@hum.aau.dk

Forelæsere/Seminarholdere: Tia Hansen, Charlotte Glintborg, Cecilie Marie Schmidt Thøgersen, Mette Kold, Leif Vind, Eva Hultengren

Type og sprog

Professionsprogram – Dansk og Engelsk

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

Klinik for Handicap og Rehabiliteringspsykologi viderefører undervisningen fra 7. semester, nu med fokus på anvendelse af rehabiliteringspsykologiske interventioner til især klienter med en senhjerneskade samt deres nære pårørende. Kursets undervisningselementer ligger i februar måned. Efter kurset skal KHAREs studerende være klar til at starte deres praktik hos en af vores samarbejdspartnere og dermed, under fortsat supervision, egne klient- og pårørendeforløb. Workshops og seminarer er centreret om rehabiliteringspsykologiske interventioner, anvendelse og gennemførelse samt interventionsmetoders teoretiske og praktiske muligheder og begrænsninger i fht denne målgruppe samt relateret forskning. Problemstillinger, som den studerende vælger at udforske i synopsen, skal omfatte evidens/forskning.

Programmets interne praktik finder sted hos en af KHAREs rehabiliteringspsykologiske praktikpartnere samt i KHAREs klinik på AAU på Kroghstræde 3, hvor de studerende under supervision har klient- og pårørendeforløb.

Omfang og forventet arbejdsindsats

Forventninger om den konkrete udømtning af modulets ECTS-belastning, hvilket omfatter antallet af konfrontationstimer, øvelsesarbejde, tid til forberedelse, eventuel rejseaktivitet med videre.

Eksempel:

15 ECTS svarer til 405 timers arbejdsindsats, og disse forventes fordelt på følgende måde:

Aktivitet	Timer
-----------	-------

<i>Forelæsninger</i>	21
<i>Seminargange</i>	71
<i>Læsning og forberedelse</i>	304
<i>Eksamens</i>	9

NB: lektioner tælles som timer.

Antal forelæsninger: 21

Antal forelæsningshold: 1

Antal seminartimer: 71

Antal seminarhold: 1-2

1 forelæsningstime =1 lektion à 45 min. Disse oplysninger bruges til at verificere de indtastede løntimer i psykologis timeindberetningssystem og RES. Der skal derfor skelnes nøjagtig mellem forelæsningstimer (1 t svarer til 4 løntimer), seminartimer: (1 t svarer til 2,5 løntimer), spørgetimer (1 time svarer til 1 løntime). Der skal derfor **undgås** at skrive: 1 workshop à 7,5 timer blandet forelæsning og seminar. Tallene bruges også ift. uddannelseszoom til beregning af den enkeltes studerendes konfrontationstid.

Deltagere

KHARE studerende - 8 semester

Deltagerforudsætninger

Studerende, der har gennemført 7. semester på professionsprogrammet Klinikkerne for Udviklings- og Rehabiliteringspsykologi (KUR) og vil indgå i samarbejde med en af KHARES praktikpartner eller som forskningspraktikant på KHARE dette semester (fuld tid).

Studerende på BSPK kan i et vist omfang deltagte (dog kun i visse kursuselementer: Levede erfaringer og Dyreassisteret Re/habilitering samt evt. dele af KAT og Mindfulness). Det forudsætter, at logistikken tillader det, og at der er indgået en forpligtende aftale herom med Tia Hansen eller Charlotte Glintborg ved semesterstart.

Modulaktiviteter (kursusgange med videre)

Undervisningsmoduler VAP II for KUR: KHARE

Kognitiv Adfærdsterapi II (KAT)

v/ *Cecilie Marie Schmidt Thøgersen*

2 dage á 6 timer

Beskrivelse

Dagene viderefører arbejdet med kognitiv adfærdsterapi fra efterårets workshop, men diskuterer nu i højere grad kognitiv terapi som anvendelig for klienter med en erhvervet

hjerneskade – fx en reaktiv depression eller angst som følge af en erhvervet hjerneskade. Workshoppen giver en indføring i behandlingsmodeller til depressive og angste og træner de terapeutiske teknikker, der indgår i behandlingsmodellen. Dertil vil workshoppen fokusere mere dybdegående på de generelle metoder og teknikker, der indgår i kognitive adfærdsterapeutiske behandlingsmodeller. Metodernes praksisanvendelse, muligheder og begrænsninger vil blive diskuteret ud fra forskning på området. Kvalitative forhold som forandringsprocesser samt tilpasning til diagnose, kultur og læringsstil vil herunder blive diskuteret ud fra pensum.

Pensum: 408 sider

- Schultz, R. (2018). Kognitiv adfærdsterapi. In C. Glintborg (Ed.), *Rehabiliteringspsykologi – en introduktion i teori og praksis* (pp. 71-88). Aarhus Universitetsforlag. [18 sider]
- Beck, J. S. (2013). *Kognitiv adfærdsterapi – Grundlag og perspektiver*. DK: Akademisk Forlag. [De sider, der ikke indgik i VAPI: 260 sider]
- Couchman, G., McMahon, G., Kelly, A., & Ponsford, J. (2014). A new kind of normal: Qualitative accounts of Multifamily Group Therapy for acquired brain injury. *Neuropsychological Rehabilitation*, 24(6), 809-832. DOI: 10.1080/09602011.2014.912957 [21 sider]
- Hsieh, M. Y., Ponsford, J., Wong, D., Schönberger , M., McKay, A., & Haines, K. (2012). A Cognitive Behavior Therapy (CBT) programme for anxiety following moderate–severe Traumatic Brain Injury (TBI): Two case studies. *Brain Injury*, 26(2), 126–138. [12 sider]
- Kangas, M., & McDonald, S. (2011). Is it time to ACT? The potential of Acceptance and Commitment Therapy for psychological problems following acquired brain injury, *Neuropsychological Rehabilitation*, 21(2), 250-276, DOI: 10.1080/09602011.2010.540920 [16 sider]
- Khan-Bourne, N., & Brown, R. G . (2003). Cognitive Behaviour Therapy for the treatment of depression in individuals with brain injury. *Neuropsychological Rehabilitation*, 13(1-2), 89-107. DOI: 10.1080/09602010244000318 [18 sider]
- Malec, J., Testa, J. A., Rush, B. K., Brown, A. W., & Moessner, A. M. (2007). Self-assessment of impairment, impaired self-awareness, and depression after Traumatic Brain Injury. *Journal of Head Trauma Rehabilitation*, 22(3), 156–166. [10 sider]
- Soo, C., Tate, R. L., & Lane-Brown, A. (2011). A systematic review of Acceptance and Commitment Therapy (ACT) for managing anxiety: Applicability for people with Acquired Brain Injury? *Brain Impairment*, 12(1), 54-70. [16 sider]
- Waldron, B., Casserly, L. M., & O'Sullivan, C. (2013) Cognitive Behavioural Therapy for depression and anxiety in adults with Acquired Brain Injury. What works for whom? *Neuropsychological Rehabilitation*, 23(1), 64-101. DOI: 10.1080/09602011.2012.724196 [37 sider]

Mindfulness & 3. generation KAT

v/ Mette Kold

2 dage á 6 timer

Beskrivelse

Mindfulnessforløbet fortsætter med kombinationen af teori og praksis og medreflekterer undervejs de studerendes forventninger til klient- og pårørendeforløb i praktikken. Der færdiggøres læsning af grundbogen/manualen om MBCT, og metoderne Acceptance and Commitment Therapy (ACT) og Dialektisk adfærdsterapi (dialectical behavior therapy, DBT) introduceres. Alle tre retningers metoder erfarer anvendt i praktikforløbet.

Pensum: 396 sider

ACT

- Grønlund, C. (2018). Acceptance and Commitment Therapy. In C. Glintborg (Ed.), *Rehabiliteringspsykologi – en introduktion i teori og praksis* (pp. 131-152). Aarhus Universitetsforlag. [18 sider]
- Hayes, S. C., Luoma, J. B., Bond, F. W., Masuda, A., & Lillis, J. (2006). Acceptance and Commitment Therapy: Model, processes and outcomes. *Behaviour Research and Therapy*, 44(1), 1–25. <https://doi.org/10.1016/j.brat.2005.06.006> [25 sider]
- Öst, L.-G. (2014). The efficacy of Acceptance and Commitment Therapy: An updated systematic review and meta-analysis. *Behaviour Research and Therapy*, 61, 105–121. <https://doi.org/10.1016/j.brat.2014.07.018> [16 sider]

DBT

- Panos, P. T., Jackson, J. W., Hasan, O., & Panos, A. (2014). Meta-Analysis and Systematic Review Assessing the Efficacy of Dialectical Behavior Therapy (DBT). *Research on Social Work Practice*, 24(2), 213–223. <https://doi.org/10.1177/1049731513503047> [10 sider]
- Wilks, C. R., Korslund, K. E., Harned, M. S., & Linehan, M. M. (2016). Dialectical behavior therapy and domains of functioning over two years. *Behaviour Research and Therapy*, 77, 162–169. <https://doi.org/10.1016/j.brat.2015.12.013> [7 sider]

MBCT

- Segal, Z. V., Williams, J. M. G., & Teasdale, J. D. (2013). *Mindfulness-based cognitive therapy for depression* (2nd ed). New York: Guilford Press.

I læste på 7. semester kapitel 3, 4, 5, 8, p. 44-93 & 137-143 = 57 sider.

Læs nu de sidste 320 sider:

Kapitel 1+2: Side 11-43 = 32 sider

Kapitel 6+7: Side 94-136 = 42 sider

Kapitel 9-18 = S. 144-390 = 246 sider

Compassion

v/ Leif Vind

3 dage á 6 timer (i alt 18 timer)

Beskrivelse

Medfølelse som det eksplisitte omdrejningspunkt for teori og intervention er ret nyt i psykologien, men i vækst under indflydelse af især Paul Gilbert i UK og Kristin Neff & Christopher Germer i USA. Tilgangene har stærke berøringsflader med mindfulness og gruppen af 3. generations kognitive adfærdsterapier. De anvendes til et stigende antal målgrupper ud fra den formodning, at et skamfyldt eller anklagende forhold til sig selv er en væsentlig faktor i mange psykologiske problemers konstituering eller vedligeholdelse, og at intervention rettet mod dette derfor kan forbedre klienters resiliens, livskvalitet og inklusion. Som andre tilgange i KAT-familien lægges vægt på at etablere evidens for praksis, og der arbejdes med forskellige scoringsværktøjer til udredning, intervention og dokumentation. Leif Vind arbejder med klinisk anvendelse af Gilberts model/interventioner og det psykoedukative potentiale i Neff's forståelse. Der eksemplificeres i.f.t. problematikker fra almen praksis, demonstreres udvalgte interventioner og diskuteres anvendelighed til ABI-klienter og deres pårørende.

Undervisningsform: Undervisningen inkl. forelæsning, diskussion af eksempler/cases og praktiske øvelser.

Pensum: 304 sider

- Vind, L. (2018). Compassionfokuseret terapi og træning. In C. Glintborg (Ed.), *Rehabiliteringspsykologi – en introduktion i teori og praksis* (pp. 115-130). Aarhus Universitetsforlag. [16 sider]
- Allen, A. B. & Leary, M. R. (2010). Self-Compassion, stress, and coping. *Social and Personality Psychology Compass*, 4(2), 107–118. [12 sider]
- Ashworth, F., Gracey, F., & Gilbert, P. (2011). Compassion focused therapy after traumatic brain injury: Theoretical foundations and a case illustration. *Brain Impairment*, 12(2), 128-139. [12 sider]
- Beaumont, E., Galpin, A. & Jenkins, P. (2012). ‘Being kinder to myself’: A prospective comparative study, exploring post-trauma therapy outcome measures, for two groups of clients, receiving either Cognitive Behaviour Therapy or Cognitive Behaviour Therapy and Compassionate Mind Training. *Counselling Psychology Review*, 27(1), 31-43. [13 sider]
- Brooks, M., Kay-Lambkin, F., Bowman, J. & Childs, S. (2012). Self-Compassion Amongst Clients with Problematic Alcohol Use. *Mindfulness*, 3(4), 1-10. [10 sider]
- Germer, C. K., & Neff, K. D. (2013). Self-compassion in clinical practice. *Journal of Clinical Psychology*, 69(8), 856-867. doi: 10.1002/jclp.22021 [13 sider]
- Gilbert, P. (2010). An introduction to compassion focused therapy in cognitive behavior therapy. *International Journal of Cognitive Therapy*, 3(2), 97-112. doi: 10.1521/ijct.2010.3.2.97 [17 sider]

- Gilbert, P. (2012). Medfølelsesfokuseret terapi. [Compassion-Focused Therapy; oversat af Morten Visby]. In M. Arendt & N. K. Rosenberg (Eds.), *Kognitiv terapi. Nyeste udvikling* (pp. 507-522). København: Hans Reitzel. [16 sider]
- Gilbert, P., McEwan, K., Matos, M. & Rivas, A. (2011). Fears of compassion: Development of three self-report measures. *Psychology and Psychotherapy: Theory, Research and Practice*, 84, 239-255. [17 sider]
- Gilbert, P. & Procter, S. (2006). Compassionate Mind Training for people with high shame and self-criticism: Overview and pilot study of a group therapy approach. *Clinical Psychology and Psychotherapy*, 13, (pp. 353-379). [27 sider]
- Imrie, S. & Troop, A., N. Troop (2012). A pilot study on the effects and feasibility of compassion-focused expressive writing in day hospice patients. *Palliative and Supportive Care*, 10, 115-122. [8 sider]
- Kelly, A. C., Zuroff, D. C., Foa, C. L. & Gilbert, P. (2010). Who benefits from training in self-compassionate self-regulation? A study of smoking reduction. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 29(7), 727-755. [29 sider]
- Marshall, S. L., Parker, P. D., Ciarrochi, J., Sahdra, B., Jackson, C. J., & Heaven, P. C. L. (2015). Self-compassion protects against the negative effects of low self-esteem: A longitudinal study in a large adolescent sample. *Personality and Individual Differences*, 74, 116-121. doi: <http://dx.doi.org/10.1016/j.paid.2014.09.013> [6 sider]
- Neff, K. (2003). Self-Compassion: An alternative conceptualization of a healthy attitude toward oneself. *Self and Identity*, 2, 85-101. [17 sider]
- Neff, K. D., & Germer, C. K. (2013). A pilot study and randomized controlled trial of the mindful self-compassion program. *J Clin Psychol*, 69(1), 28-44. doi: [10.1002/jclp.21923](https://doi.org/10.1002/jclp.21923) [17 sider]
- Neff, K. D., Kirkpatrick, K. L. & Rude, S. S. (2007). Self-compassion and adaptive psychological functioning. *Journal of Research in Personality* 41, 139–154. [16 sider]
- Neff, K. D. & Vonk, R. (2009). Self-Compassion versus Global Self-Esteem: Two different ways of relating to oneself. *Journal of Personality*, 77(1), 23-50. [28 sider]
- Raes, F. (2010). Rumination and worry as mediators of the relationship between self-compassion and depression and anxiety. *Personality and Individual Differences*, 48, 757-761. [5 sider]
- Yarnell, L. M & Neff, K. D. (2013). Self-compassion, interpersonal conflict resolutions, and well-being. *Self and Identity*, 12(2), 1-14. [15 sider]

Dyreassisteret Re/habilitering

v/ Tia Hansen, Charlotte Glintborg, m.fl.

2 dage á 6 timer

Beskrivelse

Dyrs potentialer i (re)habilitering uddybes med udgangspunkt i konkrete cases. Den ene dag fokuserer på assistance- og egne hunde, den anden dag på hesteassisteret udvikling.

Førstehåndsoplevelser indgår.

Undervisningsform: Undervisningen inkl. forelæsning, demonstrationer/studiebesøg og diskussion af eksempler/cases.

Pensum: 225 sider

Anvendelse, videnskab og oversigter

- Silcox, D., Castillo, Y. A., & Reed, B. J. (2014). The human animal bond: Applications for rehabilitation professionals. *Journal of Applied Rehabilitation Counseling*, 45(3), 27-35. [9 sider]
- Marino, L. (2012). Construct validity of animal assisted therapy and activities: How important is the animal in AAT? *Anthrozoös*, 25(Suppl), S139-S151. doi:10.2752/175303712X13353430377219 [13 sider]
- Serpell, J., McCune, S., Gee, N., & Griffin, J. A. (2017). Current challenges to research on animal-assisted interventions. *Applied Developmental Science*, 21(3), 223-233. doi:10.1080/10888691.2016.1262775 [11 sider]
- Chandler, C. K. (2012). *Animal assisted therapy in counseling* (2nd ed.). New York, NY, US: Routledge/Taylor & Francis Group. Heri kap 7, Animal Assisted Interventions and counseling theories. Kan tilgås elektronisk via AUB. [34 sider]
- Hansen, T. G. B., & Torpe, C. F. (2017). Hundeassisteret pædagogik? *Psyke & Logos*, 38(2), 226-253. doi:<https://tidsskrift.dk/psyke/article/view/104017>

Hesteassisteret udvikling

- Peters, B. C. M., & Wood, W. (2017). Autism and equine-assisted interventions: A systematic mapping review. *Journal of Autism and Developmental Disorders*, 47(10), 3220-3242. doi:10.1007/s10803-017-3219-9 [23 sider]
- Pendry, P., Roeter, S., Smith, A., Jacobson, S., & Erdman, P. (2013). Trajectories of positive and negative behavior during participation in equine facilitated learning program for horse-novice youth. *Journal of Extension*, 51(1), article # 1RIB5. [4 sider]
- Wanneberg, P. L. (2014). Disability, riding, and identity: A qualitative study on the influence of riding on the identity construction of people with disabilities. *International Journal of Disability, Development and Education*, 61(1), 67-79. doi:10.1080/1034912X.2014.878543 [17sider]

Egne og assistancehunde

- Brooks, H. L., Rushton, K., Lovell, K., Bee, P., Walker, L., Grant, L., & Rogers, A. (2018). The power of support from companion animals for people living with mental health problems: a systematic review and narrative synthesis of the evidence. *BMC Psychiatry*, 18(1), 31. doi:10.1186/s12888-018-1613-2 [12 sider]
- Glintborg, C. (2014). Hundens betydning for mennesker med en erhvervet hjerneskade. To cases. *Psyke & Logos*, 34(2), 102-122. [21 sider]
- Winkle, M., Crowe, T. K., & Hendrix, I. (2012). Service Dogs and People with Physical Disabilities Partnerships: A Systematic Review. *Occupational Therapy International*, 19(1), 54-66. doi:10.1002/oti.323 [13 sider]
- Kwong, M. J., & Bartholomew, K. (2011). "Not just a dog": An attachment perspective on relationships with assistance dogs. *Attachment & Human Development*, 13(5), 421-436. doi:10.1080/14616734.2011.584410 [16 sider]

- Glintborg, C., & Hansen, T. G. B. (2017). How are service dogs for adults with Post Traumatic Stress Disorder integrated with rehabilitation in Denmark? A case study. *Animals*, 7, 33. doi:10.3390/ani7050033 [14 sider]
- Ng, Z., & Fine, A. (2019). Paving the path toward retirement for assistance animals: transitioning lives. *Frontiers in Veterinary Science*, 6, 39. doi:10.3389/fvets.2019.00039 [10 sider]

Levede erfaringer og akademiske refleksioner

v/ Eva Hultengren

2 timer

Gæsten denne dag er Eva, hvis ægtefælle er ramt af Alzheimers. Selv er Eva psykolog, tidligere lektor på AAU og har skrevet en bog til sundhedspersonale om, hvordan pårørendesituationen kan forstås og pårørende bedst mødes. Hun giver os et indefra-og akademisk reflekteret perspektiv på de psykosociale problemstillinger, man står i som pårørende.

Manualdage

v/ Charlotte Glintborg & Tia Hansen

6 dage á 6 timer

Aktivt arbejde med *BackUp!*-tiltag for kommende brug i praktikken.

Pensum: Ca. 160 sider

- Glintborg, C. & Hansen, T. (upubliceret). Kompendium med udvalgte dele af særligt relevant work in progress. Udleveres. [ca. 175 sider]

Samlet pensumliste (ca. 1500 sider)

- Allen, A. B. & Leary, M. R. (2010). Self-Compassion, stress, and coping. *Social and Personality Psychology Compass*, 4(2), 107–118. [12 sider]
- Ashworth, F., Gracey, F., & Gilbert, P. (2011). Compassion focused therapy after traumatic brain injury: Theoretical foundations and a case illustration. *Brain Impairment*, 12(2), 128-139. [12 sider]
- Brooks, H. L., Rushton, K., Lovell, K., Bee, P., Walker, L., Grant, L., & Rogers, A. (2018). The power of support from companion animals for people living with mental health problems: a systematic review and narrative synthesis of the evidence. *BMC Psychiatry*, 18(1), 31. doi:10.1186/s12888-018-1613-2 [12 sider]

- Beaumont, E., Galpin, A. & Jenkins, P. (2012). ‘Being kinder to myself’: A prospective comparative study, exploring post-trauma therapy outcome measures, for two groups of clients, receiving either Cognitive Behaviour Therapy or Cognitive Behaviour Therapy and Compassionate Mind Training. *Counselling Psychology Review*, 27(1), 31-43. [13 sider]
- Beck, J. S. (2013). *Kognitiv adfærdsterapi – Grundlag og perspektiver*. DK: Akademisk Forlag. [De sider, der ikke indgik i VAPI: 260 sider]
- Brooks, M., Kay-Lambkin, F., Bowman, J. & Childs, S. (2012). Self-Compassion Amongst Clients with Problematic Alcohol Use. *Mindfulness*, 3(4), 1-10. [10 sider]
- Chandler, C. K. (2012). *Animal assisted therapy in counseling* (2nd ed.). New York: Routledge. [Uddrag: Chapter 7, Animal assisted interventions and counseling theories, pp. 133-164.] [32 sider]
- Couchman, G., McMahon, G., Kelly, A., & Ponsford, J. (2014). A new kind of normal: Qualitative accounts of Multifamily Group Therapy for acquired brain injury. *Neuropsychological Rehabilitation*, 24(6), 809-832. DOI: 10.1080/09602011.2014.912957 [21 sider]
- Germer, C. K., & Neff, K. D. (2013). Self-compassion in clinical practice. *Journal of Clinical Psychology*, 69(8), 856-867. doi: 10.1002/jclp.22021 [13 sider]
- Gilbert, P. (2010). An introduction to compassion focused therapy in cognitive behavior therapy. *International Journal of Cognitive Therapy*, 3(2), 97-112. doi: 10.1521/ijct.2010.3.2.97 [17 sider]
- Gilbert, P. (2012). Medfølelsesfokuseret terapi. [Compassion-Focused Therapy; oversat af Morten Visby]. In M. Arendt & N. K. Rosenberg (Eds.), *Kognitiv terapi. Nyeste udvikling* (pp. 507-522). København: Hans Reitzel. [16 sider]
- Gilbert, P., McEwan, K., Matos, M. & Rivas, A. (2011). Fears of compassion: Development of three self-report measures. *Psychology and Psychotherapy: Theory, Research and Practice*, 84, 239-255. [17 sider]
- Gilbert, P. & Procter, S. (2006). Compassionate Mind Training for people with yhigh shame and self-criticism: Overview and pilot study of a group therapy approach. *Clinical Psychology and Psychotherapy*, (13), (pp. 353-379). [27 sider]
- Glintborg, C. (2014). Hundens betydning for mennesker med en erhvervet hjerneskade. To cases. *Psyke & Logos*, 34(2), 102-122. [21 sider]
- Glintborg, C., & Hansen, T. G. B. (2017). How are service dogs for adults with Post Traumatic Stress Disorder integrated with rehabilitation in Denmark? A case study. *Animals*, 7, 33. doi: 10.3390/ani7050033 [14 sider]
- Glintborg, C. & Hansen, T. (upubliceret). Kompendium med udvalgte dele af særligt relevant work in progress. Udlevers. [ca. 160 sider]
- Grønlund, C. (2018). Acceptance and Commitment Therapy. In C. Glintborg (Ed.), *Rehabiliteringspsykologi – en introduktion i teori og praksis* (pp. 131-152). Aarhus Universitetsforlag. [18 sider]
- Hansen, T. G. B., & Torpe, C. F. (2017). Hundeassisteret pædagogik? *Psyke & Logos*, 38(2), 226-253. doi: <https://tidsskrift.dk/psyke/article/view/104017> [28 sider]
- Hayes, S. C., Luoma, J. B., Bond, F. W., Masuda, A., & Lillis, J. (2006). Acceptance and Commitment Therapy: Model, processes and outcomes. *Behaviour Research and Therapy*, 44(1), 1–25. <https://doi.org/10.1016/j.brat.2005.06.006> [25 sider]

- Hsieh, M. Y., Ponsford, J., Wong, D., Schönberger , M., McKay, A., & Haines, K. (2012). A Cognitive Behavior Therapy (CBT) programme for anxiety following moderate-severe Traumatic Brain Injury (TBI): Two case studies. *Brain Injury*, 26(2), 126–138. [12 sider]
- Imrie, S. & Troop, A., N. Troop (2012). A pilot study on the effects and feasibility of compassion-focused expressive writing in day hospice patients. *Palliative and Supportive Care*, 10, 115-122. [8 sider]
- Kangas, M., & McDonald, S. (2011). Is it time to ACT? The potential of Acceptance and Commitment Therapy for psychological problems following acquired brain injury, *Neuropsychological Rehabilitation*, 21(2), 250-276, DOI: 10.1080/09602011.2010.540920 [16 sider]
- Kelly, A. C., Zuroff, D. C., Foa, C. L. & Gilbert, P. (2010). Who benefits from training in self-compassionate self-regulation? A study of smoking reduction. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 29(7), 727-755. [29 sider]
- Khan-Bourne, N., & Brown, R. G . (2003). Cognitive Behaviour Therapy for the treatment of depression in individuals with brain injury. *Neuropsychological Rehabilitation*, 13(1-2), 89-107. DOI: 10.1080/09602010244000318 [18 sider]
- Kwong, M. J., & Bartholomew, K. (2011). “Not just a dog”: An attachment perspective on relationships with assistance dogs. *Attachment & Human Development*, 13(5), 421-436. doi:10.1080/14616734.2011.584410 [16 sider]
- Malec, J., Testa, J. A., Rush, B. K., Brown, A. W., & Moessner, A. M. (2007). Self-assessment of impairment, impaired self-awareness, and depression after Traumatic Brain Injury. *Journal of Head Trauma Rehabilitation*, 22(3), 156–166. [10 sider]
- Marino, L. (2012). Construct validity of animal assisted therapy and activities: How important is the animal in AAT? *Anthrozoös*, 25(Suppl), S139-S151. doi:10.2752/175303712X13353430377219 [13 sider]
- Marshall, S. L., Parker, P. D., Ciarrochi, J., Sahdra, B., Jackson, C. J., & Heaven, P. C. L. (2015). Self-compassion protects against the negative effects of low self-esteem: A longitudinal study in a large adolescent sample. *Personality and Individual Differences*, 74, 116-121. doi: http://dx.doi.org/10.1016/j.paid.2014.09.013 [6 sider]
- Neff, K. (2003). Self-Compassion: An alternative conceptualization of a healthy attitude toward oneself. *Self and Identity*, 2, 85-101. [17 sider]
- Neff, K. D., & Germer, C. K. (2013). A pilot study and randomized controlled trial of the mindful self-compassion program. *J Clin Psychol*, 69(1), 28-44. doi: 10.1002/jclp.21923 [17 sider]
- Neff, K. D., Kirkpatrick, K. L. & Rude, S. S. (2007). Self-compassion and adaptive psychological functioning. *Journal of Research in Personality* 41, 139–154. [16 sider]
- Neff, K. D. & Vonk, R. (2009). Self-Compassion versus Global Self-Esteem: Two different ways of relating to oneself. *Journal of Personality*, 77(1), 23-50. [28 sider]
- Ng, Z., & Fine, A. (2019). Paving the path toward retirement for assistance animals: transitioning lives. *Frontiers in Veterinary Science*, 6, 39. doi:10.3389/fvets.2019.00039 [10 sider]
- Panos, P. T., Jackson, J. W., Hasan, O., & Panos, A. (2014). Meta-analysis and systematic review assessing the efficacy of Dialectical Behavior Therapy (DBT). *Research on Social Work Practice*, 24(2), 213–223. <https://doi.org/10.1177/1049731513503047> [10 sider]

- Pendry, P., Roeter, S., Smith, A., Jacobson, S., & Erdman, P. (2013). Trajectories of positive and negative behavior during participation in equine facilitated learning program for horse-novice youth. *Journal of Extension*, 51(1), article # 1RIB5. [4 sider]
- Peters, B. C. M., & Wood, W. (2017). Autism and equine-assisted interventions: A systematic mapping review. *Journal of Autism and Developmental Disorders*, 47(10), 3220-3242. doi:10.1007/s10803-017-3219-9 [23 sider]
- Raes, F. (2010). Rumination and worry as mediators of the relationship between self-compassion and depression and anxiety. *Personality and Individual Differences*, 48, 757-761. [5 sider]
- Segal, Z. V.; Williams, J. M. G., & Teasdale, J. D. (2013). *Mindfulness-based cognitive therapy for depression* (2nd ed.). New York: Guilford Press. [kap 1-2, 6-7 og 9-18, i alt 320 sider]
- Serpell, J., McCune, S., Gee, N., & Griffin, J. A. (2017). Current challenges to research on animal-assisted interventions. *Applied Developmental Science*, 21(3), 223-233. doi:10.1080/10888691.2016.1262775 [11 sider]
- Silcox, D., Castillo, Y. A., & Reed, B. J. (2014). The Human Animal Bond: Applications for rehabilitation professionals. *Journal of Applied Rehabilitation Counseling*, 45(3), 27-35. [9 sider]
- Soo, C., Tate, R. L., & Lane-Brown, A. (2011). A systematic review of Acceptance and Commitment Therapy (ACT) for managing anxiety: Applicability for people with Acquired Brain Injury? *Brain Impairment*, 12(1), 54-70. [16 sider]
- Vind, L. (2018). Compassionfokuseret terapi og træning. In C. Glintborg (Ed.), *Rehabiliteringspsykologi – en introduktion i teori og praksis* (pp. 115-130). Aarhus Universitetsforlag. [16 sider]
- Waldron, B., Casserly, L. M., & O'Sullivan, C. (2013) Cognitive Behavioural Therapy for depression and anxiety in adults with Acquired Brain Injury. What works for whom? *Neuropsychological Rehabilitation*, 23(1), 64-101. DOI: 10.1080/09602011.2012.724196 [37 sider]
- Wanneberg, P. L. (2014). Disability, riding, and identity: A qualitative study on the influence of riding on the identity construction of people with disabilities. *International Journal of Disability, Development and Education*, 61(1), 67-79. doi:10.1080/1034912X.2014.878543 [17sider]
- Wilks, C. R., Korslund, K. E., Harned, M. S., & Linehan, M. M. (2016). Dialectical Behavior Therapy and domains of functioning over two years. *Behaviour Research and Therapy*, 77, 162–169. <https://doi.org/10.1016/j.brat.2015.12.013> [7 sider]
- Winkle, M., Crowe, T. K., & Hendrix, I. (2012). Service Dogs and People with Physical Disabilities Partnerships: A Systematic Review. *Occupational Therapy International*, 19(1), 54-66. doi: 10.1002/oti.323 [13 sider]
- Yarnell, L. M & Neff, K. D. (2013). Self-compassion, interpersonal conflict resolutions, and well-being. *Self and Identity*, 12(2), 1-14. [15 sider]
- Öst, L.-G. (2014). The efficacy of Acceptance and Commitment Therapy: An updated systematic review and meta-analysis. *Behaviour Research and Therapy*, 61, 105-121. [17 sider]

Børnesprogklinikken

Modultitel, ECTS-angivelse

Videregående Anvendt Psykologi II (Advanced Applied Psychology)
ved Klinikkerne for Udviklings- og Rehabiliteringspsykologi

Linjen Børnesprogklinikken (BSPK)

15 ECTS

Placering

8 Semester

Modulansvarlig

Kursusansvarlig:

Hanne Søndergaard Knudsen, hannebsk@hum.aau.dk

Type og sprog

Professionsprogram – Dansk og Engelsk

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

Børnesprogklinikken fortsætter sine aktiviteter fra efteråret med, at de studerende fortsat fordyber sig teoretisk i interventionsformen Dynamisk Udredning ift. børn, der opvokser med kommunikative vanskeligheder, samt starter deres forløb med at have egne klienter (familier og børn) i deres intern praktik. Seminarerne er centreret omkring temaerne: identifikation af relevante anvendte-psykologiske aspekter af praktiske problemstillinger, udvælgelse og gennemførelse af psykologiske undersøgelser, refleksioner over valgte undersøgelses- og interventionsmetoders teoretiske og praksis begrænsninger, samt forskning i evidensbaseret praksis. Problemstillinger som den studerende vælger at udforske skal være evidens- og forskningsbaseret. Der er mulighed for at eksamensopgaven kan udfærdiges som et udkast til en forskningsartikel efter standard retningslinjer fra APA, og med inddrages af data fra Børnesprogklinikken (evt. eget terapiforløb).

Omfang og forventet arbejdsindsats

Forventninger om den konkrete udmøntning af modulets ECTS-belastning, hvilket omfatter antallet af konfrontationstimer, øvelsesarbejde, tid til forberedelse, eventuel rejseaktivitet med videre.

Eksempel:

15 ECTS svarer til 405 timers arbejdsindsats, og disse forventes fordelt på følgende måde:

Aktivitet	Timer
Forelæsninger	16
Seminargange	24
Læsning og forberedelse	356
Eksamensarbejde	9

NB: lektioner tælles som timer.

Antal forelæsninger: 16

1 forelæsningslime =1 lektion à 45 min. Disse oplysninger bruges til at verificere de indtastede løntimer i psykologis timeindberetningssystem og RES. Der skal derfor skelnes nøjagtig mellem forelæsningstimer (1 t svarer til 4 løntimer), seminartimer: (1 t svarer til 2,5 løntimer), spørgetimer (1 time svarer til 1 løntime). Der skal derfor **undgås** at skrive: 1 workshop à 7,5 timer blandet forelæsning og seminar. Tallene bruges også ift. uddannelseszoom til beregning af den enkeltes studerendes konfrontationstid.

Antal forelæsningshold: 1			
Antal seminartimer: 24			
Antal seminarhold: 1			
Deltagere Børnesprogklinikken – 8. semester			
Deltagerforudsætninger Studerende på professionsprogrammet Børnesprogklinikken der har gennemført 7 semester			
Modulaktiviteter (kursusgange med videre)			
Undervisningen følger en vis progression ift. den interne praktik med egne klienter, og der forventes at dele af pensum er læst inden den 1 marts. Teksterne er markereret med * i pensumslisten. Følgende temaer præsenteres i de enkelte undervisningsgange, der har form som korte workshops.			
I tilknytning til klinikkens øvrige aktiviteter kan der forekomme flere workshops/aktiviteter i løbet af semestret.			
Eventuelt andre workshoptemaer, samt løbende seminar med udgangspunkt i kursets pensum og synopsis. Se datoer, slides og øvrige ressourcer på moodle.			
Kursusgang	Varighed	Tema/Emne	Forelæser
1.	4x45 min	Autisme og kommunikation	Pernille Sejer Donau
2.	4x45 min.	Inklusion af kliniske grupper i folkeskoler og børnesamtaler	Hanne B. S. Knudsen
3.	4x45 min.	Arbejdshukommelse, Indlæringsvanskeligheder og intervention med skolebørn del I	Hanne B.S. Knudsen
4.	4x45 min.	Indlæringsvanskeligheder og intervention med skolebørn, del II (Godkendelse af synopsisemne)	Pernille Sejer Donau
5.	6x45 min.	Formidling og rapportskrivning	Hanne B. S. Knudsen & Pernille Sejer Donau
6.	6x45 min.	Formidling og rapportskrivning	Hanne B. S. Knudsen & Pernille Sejer Donau

7.	6x45 min.	Formidling og rapportskrivning	Hanne B. S. Knudsen & Pernille Sejer Donau
8.	6x45 min	Formidling og rapportskrivning	Hanne B. S. Knudsen & Kristine Jensen de López

Desuden kan studerende på BSPK i et vist omfang deltage i nogle af KHAREs kursuselementer (Levede erfaringer og Dyreassisteret Re/habilitering samt evt. dele af KAT og Mindfulness). Det forudsætter, at logistikken tillader det, og at der er indgået en forpligtende aftale herom med Tia Hansen eller Charlotte Glintborg ved semesterstart.

Litteraturliste 8 semester – (forbeholdt ændringer)

- *Adams, C., Gaile, J., Lockton, E. & Freed, J. Integration language, pragmatics and social intervention in a single-subject case study of a child with a developmental social communication disorder. *Journal of Speech, Language, and Hearing Services in Schools*, vol. 46, 294-311 [16 sider]
- *Allen, J. & Marschall, C. R. (2011). Parent-child interaction therapy (PCIT) in school-aged children with specific language impairment. *International Journal of Language & Communication Disorders*, vol. 46(4) [13 sider]
- Andrés-Roqueta, C. Adrian, J. E., Clement, R. A. & Katsos, N. (2013). Which are the best predictors of theory of mind delay in children with specific language impairment? *International Journal of Language & Communication Disorders*, vol. 48, (6), 726-737. [11 sider]
- Archibald, L.M.D., Edmunds, A., & Joanisse, M.F. (2011). Specific language or working memory impairments: Are there observable differences? *Child Language and Teaching Therapy*, 27, 294-312. [20 sider]
- Bishop, D. & Rosenbloom, L. (1987). Classification of Childhood Language Disorders. I (red.) W. Yule & Rutter, M., *Language Development and Disorders*. Kap. 2 (Pp. 16-42). [26 sider]
- Botting, N., Riches, N., Gaynor, M. & Morgan, G. (2010). Gesture production and comprehension in children with specific language impairment. *British Journal of Developmental Psychology*, 28. (Pp. 51-69). [18 sider]
- *Botting, N. (2002). Narrative as a tool for the assessment of linguistic and pragmatic impairments. *Child Language Teaching and Therapy*. (Pp. 1-21). [21 sider]
- *Brinton, B. & Fujiki, M. (2010). Principles of assessment and intervention. I (red.) Damico, J. S., Müller, N. & Ball, M., J. *The Handbook of Language and Speech Disorders*. Kap. 6. (Pp. 131-150). [19 sider]
- Brown, A. L. & Ferrara. (1985). Diagnosing zones of proximal development. I Wertsch, J. (red.) *Culture, Communication & Cognition*. Cambridge University Press. Kap. 12 (Pp. 273-305). [32 sider]

*Camilleri, B. & Botting, N. (2013). Beyond static assessment of children's receptive vocabulary: the dynamic assessment of word learning (DAWL), *International Journal of Language & Communication Disorders*, vol. 48, 5, (Pp. 565-581). [17 sider]

Cohen, N.J., Vallance, D.D., Barwick, M., Im, N., Menna, R., Horodezky, N. & Isaascson, L. (2000). The interface between ADHD and language impairment: an examination of language, achievement, and cognitive processing. *Journal of Child Psychology & Psychiatry*, vol. 41, 3, Pp. 353-362. [9 sider]

Brynskov, C. & Eigsti, I.-M. (2010). Det tidlige sprog hos børn med autisme – en afgørende udviklingsfaktor, *Psyke & Logos*, 31(2), 443-460. [17 sider]

*Craig-Unkefer, L. A. & Kaiser, A. P. (2002). Improving the social communication skills of at-risk preschool children in a play context. *Topics in Early Childhood Special Education*, 22:1. (Pp. 3-13). [10 sider]

Damico, J. S., Müller, N. & Ball, M. (2010). Social practical considerations in labeling. I (red.) Damico, J. S., Müller, N. & Ball, M., J. *The Handbook of Language and Speech Disorders*. Kap. 1. (Pp. 11-37). [26 sider]

*Diamond, A. (2013). Executive Functions. *Annual Review of Psychology*, 64. (Pp. 135-168). [33 sider]

*Gillam, R. B., Peña, E. D. & Miller, L. (1999). Dynamic assessment of narrative and expository discourse. *Topics in Language Disorders*, 20(1), (Pp. 33-47). [14 sider]

Henry, L. A., Messer, D., & Nash, G. (2012). Executive functioning in children and young people with specific language impairment. *Journal of Child Psychiatry and Psychology*, 50/1. (Pp. 37-45). [11 sider]

Hick, R., Botting, N. & Conti-Ramsden, G. (2005). Cognitive abilities in children with specific language impairment: consideration of visuo-spatial skills. *International Journal of Communication Disorders*, 40:2. (Pp. 137–149). [12 sider]

Hoff, E. & Core, C. (2015), What clinicians need to know about bilingual development. *Seminars in Speech & Language*, 36. (Pp. 89-99). [10 sider]

Howlin, P. & Rutter, M. (1987). The consequences of language delay for other aspects of development. I (red.) Yule, William & Rutter, M. *Language Development and Disorders*. Kap. 17. (Pp. 271-294). [23 sider]

*Karmiloff-Smith, A. (1998). Development itself is the key to understanding development disorders. *Trends in Cognitive Sciences*, 2. (Pp 389-398). [9 sider]

Ketelaars, M. P., Cuperus, J. M., van Daal, J., Jansonius, K. & Verhoeven, L. (2009). Screening for pragmatic language impairment: potential of the children's communication checklist. *Research in Developmental Disabilities*, 30. (Pp 952-960). [8 sider]

Leonard, L. (2014). *Children with Specific Language Impairment*. 2nd edition. MIT Press. (minus kap, 4, 7 & 8. 319 sider, inkl. Name index & Subject index. [275 sider]

Mum, J. & Cloud, S. (2010). Autism spectrum disorders: the state of the art. I (red.) Damico, J. S., Müller, N. & Ball, M., J. *The Handbook of Language and Speech Disorders*. Kap. 7. (Pp. 153-177). [24 sider]

- Noonan, N.B., Redmond, S. & Archibald, M.D. (2014). Contributions of children's linguistic and working memory proficiencies to their judgements of grammaticality, *Journal of Speech, Language, and Hearing Research*, vol. 57. (Pp. 979-989). [10 sider]
- Olsen, Lone, S. & Jensen de López, K. (2010). SLI er mere end blot forsinket udvikling af sproglige færdigheder. *Psyke & Logos*, 11. 485-504. [19 sider]
- *Peña, E.D., Gillam, R., Malek, M., Ruiz-Felter, R., Resendiz, M., Fiestas, C. & Sabel, T. (2006). Dynamic assessment of school-age children's narrative abilities: an experimental investigation of classification accuracy. *Journal of Speech, Language and Hearing Research*, vol. 49. (Pp 1037-1057), [20 sider]
- *Pante, E., Ogilvie, T., Vance, R., Aguilar, J.M., Dailey, N.S., Meyers, C., Lieser, A., & Burton, R. (2015). Variability in the language input to children enhances learning in a treatment context. *American Journal of Speech and Language Pathology*, 23. (Pp 530-545), [15 sider]
- Poll, G.H., Miller, C. A., Mainela-Arnold, E., Adams, K. D., Misra, M. & Park, J. S. (2013). Effects of children's working memory capacity and processing speed on their sentence imitation performance. *International Journal of Communication Disorders*, 48(3), 329-342 [13 sider]
- *Poll, G.H. (2011). Increasing the odds: applying emergentist theory in language intervention. *Language, Speech, and Hearing Services in Schools*, vol. 42. (Pp. 580-591). [11 sider]
- Reilly, S., Tomblin, B., Laws, J. McKEAN, C. Mensah, F., Morgan, A., Goldfeld, S. Nicholson, J. & Wake, M. (2014). Specific language impairment: a convenient label for whom? *International Journal of Language & Communication Disorders*, vol. 49, nr. 4, (Pp. 416-451). [35 sider]
- *Reuterskiöld, C., Hansson, K. & Sahlén, B. (2011). Narrative skills in Swedish children with language impairment, 44. *Journal of Communication Disorders*, 44. (Pp. 733-744). [11 sider]
- Roulstone, S. & McLeod, S. (2011). *Listening to children and young people with speech, language and communication needs*. Afasic, J&R Press Ltd. [294 sider]
- Sterponi, L. & Shankey, J. (2013). Rethinking echolalia: Repetition as interactional resource in the communication of a child with autism. *Journal of Child Language*. [30 sider]
- Sterponi, L. & Fasulo, A. (2010). *How to go on*. Intersubjectivity and progressivity in a child with autism. *Ethos*, 38(1), 116-142. [26 sider]
- Silva, P. (1987). Epidemiology, longitudinal course and some associated factors, and update. I (red.) W. Yule & Rutter, M., *Language Development and Disorders*. Kap. 1 (Pp. 1-15). [15 sider]
- *Smedler, A. & Tideman, E. (2011). *At teste børn og unge. Om testmetoder i den psykologiske undersøgelse*. (minus kap. 4 & 7) Hans Reitzels Forlag. [241 sider]
- Spaulding, T. J., Plante, E., & Farinella, K.A. (2006). Eligibility criteria for language impairment: is the low end of normal always appropriate? *Language, Language, Speech and Hearing Services in Schools*, 37,1. (Pp 61-72). [11 sider]
- *Swineford, L.B., Thurm, A., Baird, G., Wetherby, A.M. & Swedo, S. (2014). Social(pragmatic) communication disorder; a research review of this new DSM-5 diagnostic category. *Journal of Neurodevelopmental Disorder*, 6, 41. (Pp 1-8). [8 sider]

- Van Der Aalsvoort, G. M. & Lidz, C. S. (2008). A cross-cultural validation study of the application of cognitive functions scale. *Journal of applied school psychology*. 24:1, (Pp 91-108). [17 sider]
- Von Tetzcher, S., Verdel, M., Barstad, B., Gravås, E., Jahnson, R.....Ytting, H. (2013). The effect of interventions based on the programs of The Institutes for the Achievement of Human Potential and Family Hope Center. *Developmental Neurorehabilitation*, 16(4), 217-229 [12 sider]
- *Wener, S., & Archibald, L.M.D. (2011). Domain-specific treatment effects for children with language and/or working memory impairments – A pilot study. *Child Language and Teaching Therapy*, 27, (Pp 313-330). [17 sider]
- Windsor, J. (2002). Contrasting general and process-specific slowing in language impairment. *Topics in Language Disorders*, 22(3): 49-61 [12 sider]
- 1491 sider
- Siderne markeret med * anbefales læst inden 1/3.**
- Forslag til ekstra læsning (er ikke en del af eksamenpensum);
- Harrison, L.J. & McLeod, S. (2010). Risk and protective factors associated with speech and language impairment in a nationally representative sample of 4- to 5-year-old children. *Journal of Speech, Language, and Hearing Research*, vol. 53. (Pp. 508-529). [21 sider]

Modulbeskrivelse

Videregående Anvendt Psykologi II CPEP- version 5.0 as of 11.12.2019

Placering

8.semester

15 ECTS

Modulansvarlig

Carolin Demuth (cdemuth@hum.aau.dk), Mogens Jensen (mogensj@hum.aau.dk)

Brady Wagoner (wagoner@hum.aau.dk), Noomi Matthiesen (noomi@hum.aau.dk)

Undervisere:

CD = Carolin Demuth (cdemuth@hum.aau.dk)

NM = Noomi Matthiesen (noomi@hum.aau.dk)

PC = Paula Cavada (pcavadah@hum.aau.dk)

SA = Sarah Awad (awads@hum.aau.dk)

LS = Laura Sterponi

Type og sprog

Course module and supervision are in Danish and English

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

CP-sporet: In the 8th semester we will further extend cultural psychology theory, method and practice. This will involve the exploration of specific theoretical issues and various methodological approaches for cultural psychology, and reflections on its application in real world contexts.

PPSA-sporet: På 8.semester arbejder vi videre med kobling teori og forskning til praktiske problemstillinger fra pædagogisk psykologisk praksis, som vi også har arbejdet med det på 7.semester. Det drejer sig både om det konkrete indhold i problemstillingerne, deres afgrænsning, den sammenhæng de indgår i og betydningen heraf for konstitueringen af problemstillingerne, deres almenpsykologiske element og om den måde vore forskellige måder at arbejde på som psykolog samt vore faglige traditioner, teorier, fagsprog og metoder er med til at konstituere problemerne og deres håndtering på forskellig måde.

Dette foregår bl.a. ved at koble mellem de studerendes erfaringer fra praktikken og det pensum, der ligger for VAP II på seminarerne i april og maj. Denne kobling bliver selvfølgelig nemmere/tættere, hvis de studerende er i praktik inden for det pædagogisk-psykologiske felt, men da mange af diskussionerne kobles til almenpsykologi, kan det også gøres selvom praktikken er inden for andre felter. På seminaret i april diskuteres de studerendes erfaringer og oplevelser i praktikken, og vi opsamler cases herfra. Dernæst temasætter underviserne seminarerne i maj måned med temaer der dels optræder i pensum og dels kommer fra de studerendes oplevelser i praktikken. Seminarerne i maj måned bruges derefter til at diskutere de studerendes cases fra praktikken og koble med pensumteksterne og deres diskussioner. Disse seminarer vil være åbne for alle CPEP-studerende, som er i praktik i Danmark, hvis de er interesserede.

Omfang og forventet arbejdsindsats

Aktivitet	Timer
30 forelæsninger à 4 timer 6 seminarer à 2,5 timer	120 15
Læsning og forberedelse – opsamling og refleksioner over oplevelser i praktikken	xxx
Eksamens	4

Antal seminarhold:1

Deltagere

Kurset er for studerende på programmet CP

Deltagerforudsætninger

Kurset bygger videre på VAP I i CP-version på 7.semester, så der forudsættes kendskab til stoffet fra dette.

Modulaktiviteter (kursusgange med videre)

Date	Time	Theme/Title	Teacher
Uge 6	4 x 45 min	Autoetnografi som læringsteknik	NM
Feb 4	1 day (6 x 45 min)	A sociocultural psychology of images: An introduction to visual methods	SA
13. +14. Februar	2 days (each 6 x 45 min)	Studying embodiment – workshop on multimodal video-analysis	CD & PC
5. eller 6. Marts (?)	2 x45 min	Workshop with Laura Sterponi (more info to follow)	LS & CD
Uge 16	6 x 45 min	Seminar om erfaringer fra praktik	NM, MJ
Uge 19	1 seminar à 4 timer	Temaseminarer om praktikerfaringer og pensum	NM, MJ
Uge 20	2 seminarer à 4 timer	Temaseminarer om praktikerfaringer og pensum	NM, MJ

Uge 21	2 seminarer à 4 timer	Temaseminarer om praktikerfaringer og pensum	NM, MJ	
Uge 22	1 seminar à 4 timer	Temaseminarer om praktikerfaringer og pensum	NM, MJ	

Titel: Autoetnografi som læringsteknik

Teacher: Noomi Matthiesen

Duration: 4 x 45 min

Description: Når I skal i praktik lærer I rigtig meget forskelligt. I er ved at lære en bestemt praksis at kende, som har en særlig organisering, arbejdsgange, hierarkier, og et bestemt sprog. Derudover er I ved at lære, hvordan man kan handle på bestemte psykologiske problemstillinger, og få erfaring med at bruge bestemte værktøjer. Og I er ved at danne jeres identitet som psykologer.

Dette seminar har til formål, at hjælpe jer reflektere over denne læringsproces (hvilket dokumenteres til slut i jeres praktikrapporter). Vi vil præsentere jer for lidt læringsteori, men vil primært have fokus på autoetnografiske skrivemetoder, der vil hjælpe jer løbende skrive og reflektere over den praksis, som I er blevet novicer i, og hvilken rolle det spiller for jeres læring.

Readings:

Jones, S.H, Adams, T.E. & Ellis, C. (2013). Introduction: coming to know autoethnography as more than method. In: Handbook of Autoethnography. Pp. 17-47. New York: Routledge. [30 sider]

Title: A sociocultural psychology of images: An introduction to visual methods

Teachers: Sarah Awad (SA)

Description: Images have had an immense symbolic power throughout history. From cave paintings to street art, from religious icons to political propaganda, images mediate a wide range of psychological processes (e.g. memory, emotions, imagination, etc.) both at individual and collective level. By making abstract concepts and social representations something concrete and tangible, images have played a key role as meaning-making cultural tools through which people imagine, remember, think, argue and communicate their views on different social issues. Such a symbolic power usually makes images the arena in which political and social struggle is reflected. Thus, the use of images in art, media, urban space, etc. can be aimed to whether justify the status quo or provoke social change, impose official propaganda or resist the hegemonic worldview.

The course offers a hands-on approach on how to incorporate images into students' research. The course will go over:

- Different theoretical and qualitative methodological approaches to images.
- Photo-elicited interviews and fieldwork photo documentation
- Case studies from different research areas
- Discussing students' own topics of interest and how visuals could be of use to their own research.

Literature:

Awad, S. H. & Wagoner, B. (2018). Image Politics of the Arab Uprisings. In Wagoner, B., Moghaddam, F. & Valsiner, J. (Eds). *The Psychology of Radical Social Change: From Rage to Revolution*. Cambridge: Cambridge University Press. [20 pp]

Radley, A. (2010). What people do with pictures? *Visual Studies*, 25, 267-279 [22 sider]

Reavey, P. & Johnson, K. (2017) Visual Methods: using and interpreting images. In C Willig & W. Stainton Rogers (eds), *Sage Handbook of Qualitative Methods in Psychology*. London: Sage. [41 sider]

Rose, G. (2016) Visual Methodologies. London: Routledge (Chapter 1) [20 sider]

Title: Studying embodiment – workshop to multimodal video analysis

Teachers: Carolin Demuth & Paula Cavada

Duration: 2 days à 6 x 45 min

Description: In recent years, there has been an increasing recognition that the study of psychological phenomena needs to take into account embodied aspects of social interaction as well as the material world in which they take place. This is in line with an understanding of cognition as not residing within individuals' separated minds but as interactional accomplishment. A very fruitful methodological approach for this line of research is Multimodal Interaction Analysis as put forward by Goodwin (2000, 2013).

In this 2-day workshop, we will in very practical terms learn how to analyse embodiment aspects of social interaction. We will work with video material from pre-school interactions in India, Chile and Denmark and focus on how children are socialized towards culturally appropriate bodily conduct, i.e. how they are held accountable for their bodily (mis)behavior and how embodied aspects such as touch are used in these interactions.

While the research question addresses socialization of the body and embodied socialization practices, the overall aim of the workshop is to provide you with methodological skills that can be used for a wide range of other research questions and settings.

Readings:

Burdelski, M. (March, 2020) Embodied socialization and language ideology of "correctness": Preparing for a graduation ceremony in a Japanese heritage language preschool classroom. In M. J. Burdelski & K. M. Howard (eds.), *Language socialization in classrooms: Culture, interaction and language development*. Cambridge University Press. [20? sider]

- Cekaitė, A. & Bergnehr, D. (2018) Affectionate touch and care: embodied intimacy, compassion and control in early childhood education, European Early Childhood. *Education Research Journal*, 26:6, 940-955, DOI: 10.1080/1350293X.2018.1533710 [15 sider]
- Demuth, C. (2020, forthcoming). Socializing accountability in classroom interactions: embodied discursive practices in a North Indian preschool. In: Sally Wiggins & Karin Osvaldsson Cromdal (eds). *Discursive psychology and embodiment: Beyond subject-object binaries*. Palgrave Macmillan [20? sider]
- Goodwin, C. (2000). Action and embodiment within situated human interaction. *Journal of Pragmatics*, 32, 1489–1522. [33 sider]
- James, A. (2000). Embodied being (s): Understanding the self and the body in childhood. In *The body, childhood and society* (pp. 19-37). Palgrave Macmillan, London. [18 sider]
- Mauss, M. (1973). Techniques of the Body. *Economy and society*, 2(1), 70-88. [18 sider]
- Mehus, S. (2011) Creating Contexts for Actions: Multimodal Practices for Managing Children's Conduct in the Childcare Classroom. In: J. Streek, C. Goodwin & c. LeBaron (eds). *Embodied Interaction. Language and Body in the Material World*. Pp. 123-136. Cambridge University Press. [14 sider]
- Paasch, B. S. & Raudaskoski, P. L. (2018). Multimodal Interaktionsanalyse. In: Davidsen, J. & Kjær, M (eds.). *Videoanalyse af social interaktion*. p. 151-184, Samfunds litteratur [34 sider]
- Raudaskoski, P. L. & Kjær, M. (2016). Interaktionsanalyse. In: Horsbøl, A. & Raudaskoski, P. (eds.). *Diskurs og praksis: teori, metode og analyse*. 1. ed, p. 111-134.. Samfunds litteratur, (Metoder i samfundsvidenskab og humaniora; No. 1). [23 sider]

Title: (to be announced)

Teachers: Laura Sterponi

Duration: 2 x 45 min

Description: (details will follow).

Readings:

Sterponi (xxxx - Info will follow)

Title: Temaseminarer om praktikerfaringer & pensum

Disse seminar vil tage fat på konkrete praktikerfaringer og forbinde dem med pensumteksterne. Vi vil indsamle cases og erfaringer på seminaret i Uge 16, og lave en oversigt over pensum til de forskellige seminargange. Vi kan derfor ikke på nuværende tidspunkt pege på, hvilke tekster der vil være relevant, til hvilke seminar.

Pensum:

- Awad, S. H. & Wagoner, B. (2018). Image Politics of the Arab Uprisings. In Wagoner, B., Moghaddam, F. & Valsiner, J. (Eds). *The Psychology of Radical Social Change: From Rage to Revolution*. Cambridge: Cambridge University Press. [20 sider]

- Berliner, P. & Nielsen, Maj, A. (2013). Sociale læringsprocesser, ulighed, mistrivsel, resiliens and transformation. *Psyke & Logos*. Vol. 34, nr. 1, 9-32. (24 sider).
- Biesta, G. (2011). *God uddannelse i målingens tidsalder – etik, politik, demokrati*.
Forlaget Klim, p. 11-104 (93 sider).
- Brinkmann,S. (2016) Toward a cultural psychology of mental disorder: the case of attention deficit hyperactivity disorder *Culture and Psychology* Vol.22(1) p. 80-93 (13 sider)
- Bronstein,L.R. & Abramson,J.S. (2017) "Group Process Dynamics and Skills in Interdisciplinary Teamwork" ch.27 p.491-509 in Garvin,C.D., Gutiérrez,K.M. & Galinsky,M.J. (eds.) *Handbook of Social Work with Groups* London: Guilford Press (18 sider)
- Burdelski, M. (March, 2020) Embodiment, ritual, and ideology in a Japanese-as-a-heritage-language preschool classroom. In M. J. Burdelski & K. M. Howard (eds.), *Language socialization in classrooms: Culture, interaction and language development*. Cambridge University Press. [20 sider?]
- Cekaite, A. & Bergnehr, D. (2018) Affectionate touch and care: embodied intimacy, compassion and control in early childhood education, European Early Childhood. *Education Research Journal*, 26:6, 940-955, DOI: 10.1080/1350293X.2018.1533710 [15 sider]
- Demuth, C. (2020, forthcoming). Socializing accountability in classroom interactions: embodied discursive practices in a North Indian preschool. In: Sally Wiggins & Karin Osvaldsson Cromdal (eds). *Discursive psychology and embodiment: Beyond subject-object binaries*. Palgrave Macmillan [20 sider?]
- Dohn, N. (2011). 'Best practice' – eller næstbedst praksis? I: T.A. Rømer, L. Tanggaard & S. Brinkmann. *Uren Pædagogik*. Forlaget Klim. Aarhus, p. 159-186 (27 sider).
- Dreier, O. (2009). Persons in Structures of Social Practice. *Theory & Psychology*, p. 193-212 (19 sider).
- Dræby Sørensen,A. (2016) Sårbarhedens overvindelse og styrkens fascination – Den psykologiske og psykoterapeutiske resiliensforståelses idehistorie *Slagmark* nr.73 sd.45-63 (28 sider)
- Goodwin, C. (2000). Action and embodiment within situated human interaction. *Journal of Pragmatics*, 32, 1489–1522. [33 sider]
- Graham, L.J. (2006). Caught in the net: a Foucaultian interrogation of the incidental effects of limited notions in inclusion. *International Journal of Inclusive Education*, Vol. 10, No. 1, p. 3-25 (22 sider).
- Graybeal,C.(2014) The Art of Practicing with Evidence *Clinical Social Work Journal*, 2014, Vol.42(2), pp.116-122 (6 sider)
- Hundeide, K. (2005). Socio-cultural Tracks of Development, Opportunity Situations and Access Skills. *Culture & Psychology*, 11, 241-261 (21 sider).
- James, A. (2000). Embodied being (s): Understanding the self and the body in childhood. In *The body, childhood and society*(pp. 19-37). Palgrave Macmillan, London. [18 sider]
- Jensen,M. (2014) "Et inkluderende evidensbegreb" i *Social Kritik* nr.140
- Jensen,M.(2018) Desired ambiguities and dealing with ambivalences in the context of social work Albert,I., Abbey,E. & Valsiner,J. (eds.) *Cultural psychology of transgenerational family relations: investigating ambivalences* Charlotte,NC: Information Age Publishing

- Jones, S.H, Adams, T.E. & Ellis, C. (2013). Introduction: coming to know autoethnography as more than method. In:Handbook of Autoethnography. Pp. 17-47. New York: Routledge. (30 sider)
- Joseph, J. (2016). Governing through Failure and Denial: The New Resilience Agenda. Millenium: Journal of International Studies. Vol 44 (3), 370-390. (21 sider)
- Koch,I. (2013) Når psykologfaglighed sættes på prøve fra Lihme,B.(red.) *Socialt arbejde med udsatte unge* København: Akademisk Forlag
- Krogstrup, H.K (2002) Når socialt arbejde bliver "standardvare", *Nordisk Sosialt Arbeid*, nr. 3, p. 122-130 (8 sider).
- Langager, S. (2014). Children and youth in behavioural and emotional difficulties, skyrocketing diagnosis and inclusion/exclusion processes in school – tendencies in Denmark. *Emotional and Behavioural Difficulties*. Vol 19 (3), 284-295. (12 sider).
- Markova, I, Linell, P. & Gillespie, A. (2008) Trust and Distrust in Society. In: Markova, I. & A. Gillespie (Ed.). *Trust and Distrust. Sociocultural perspectives*. Chap. 1, pp. 3-27. USA: Information Age Publishing Inc. (24 sider)
- Martin, J. & McLellan, A. (2013). *The Education of Selves: How Psychology transformed Students*. New York, NY: Oxford University Press. Chap. 1-3 (pp. 1-62) (61 sider)
- Matthiesen, N. (2018). Control and Responsibility: Taking a closer look at the work of ensuring wellbeing in neo-liberal schools. *Integrative Psychology and Behavioral Science*. 52(3), pp. 438-448.(10 sider)
- Mauss, M. (1973). Techniques of the Body. *Economy and society*, 2(1), 70-88. [18 sider]
- McDermott, R.P. (1996) Hvordan indlæringsvanskeligheder skabes for børn. I. C.Højholt & Witt, (red.), *Skolelivets socialpsykologi – Nyere socialpsykologiske teorier og perspektiver*. København: Unge Pædagoger, p. 81-116 (35 sider).
- McDermott, R. & Varenne, H. (1995) Culture as disability. *Anthropology and Education Quarterly*. Vol. 26 (3) pp. 324-348. DOI: 10.1525/aeq.1995.26.3.05x0936z (24 sider)
- Mehus, S. (2011) Creating Contexts for Actions: Multimodal Practices for Managing Children's Conduct in the Childcare Classroom. In: J. Streek, C. Goodwin & c. LeBaron (eds). *Embodied Interaction. Language and Body in the Material World*. Pp. 123-136. Cambridge University Press. [14 sider]
- Moen, Torill (2008) Inclusive Educational Practice: Results of an empirical study in *Scandinavian Journal of Educational Research* Vol. 52 No 1, p. 59-75 (16 sider).
- Paasch, B. S. & Raudaskoski, P. L. (2018). Multimodal Interaktionsanalyse. In: Davidsen, J. & Kjær, M. (eds.). *Videoanalyse af social interaktion*. p. 151-184, Samfunds litteratur [33 sider]
- Radley, A. (2010). What people do with pictures? *Visual Studies*, 25, 267-279 [22 sider]
- Ratner, H. (2013). Inklusion – Dilemmaer i organisation, profession og praksis. Akademisk Forlag (215 sider)
- Raudaskoski, P. L. & Kjær, M. (2016). Interaktionsanalyse. In: Horsbøl, A. & Raudaskoski, P. (eds.). *Diskurs og praksis: teori, metode og analyse*. 1. ed, p. 111-134.. Samfunds litteratur, (Metoder i samfundsvidenskab og humaniora; No. 1). [24 sider]
- Reavey, P. & Johnson, K. (2017) Visual Methods: using and interpreting images. In C Willig & W. Stainton Rogers (eds), *Sage Handbook of Qualitative Methods in Psychology*. London: Sage. [41 sider]

- Reay, D. & Williams, (1999). 'I'll Be a Nothing': Structure, Agency and the Construction of Identity through Assessment. *British Educational Research Journal*, Vol. 25, No. 3, pp. 343-354 (11 sider)
- Rose, G. (2016) Visual Methodologies. London: Routledge (Chapter 1-2: Introduction; Chapter 11: Digital Media; Chapter 12: Photo documentation and elicitation) [120 sider]
- Sotardi, V.A. (2016). Understanding Student Stress and Coping in Elementary School: A Mixed-Method, Longitudinal Study. *Psychology in the Schools*. Vol 53 (7), 705-721 (17 sider)
- Sterponi, L. xxxxxxxx [ca.25 sider]
- Szulevicz, T. (2018). Psychologists in (neoliberal) schools - What kind of Marriage? *Integrative Psychology and Behavioral Science*. 52(3), pp. 366-376. (10 sider)
- Szulevicz, T. (2016). *FAQ. om uro*. København: Hans Reitzels Forlag. (170 sider)
- Theron, L.C. (2016). The everyday ways that school ecologies facilitate resilience: Implications for school psychologists. *School Psychology International*. Vol 37 (2), 87-103 (18 sider).
- Toland, J. & Carrigan, D. (2011). Educational psychology and resilience: New concept, new opportunities. *School Psychology International*. Vol. 32 (1), 95-106. (12 sider)
- Vassallo, S. (2013). Self-Regulated Learning. An Application of Critical Educational Psychology. Chap. 1 & 2. pp. 19-58. NY: Peter Lang Publishing (39 sider)

Optional readings:

Other chapters from the *Handbook of Culture & Psychology* selected by student as being most relevant to their project

Davidsen, J. & Kjær, M (2018) (eds.). *Videoanalyse af social interaktion*. Samfunds litteratur

Demuth, C. (2012). Video-based Discourse and Conversation Analysis in Cultural Developmental Psychology: Mother-Infant Interactions in Kikaikelaki, Cameroon and Muenster, Germany. In: Karin Schweizer, Tanja Schielein, Mechthild Kiegelmann, Tiberio Feliz, & Guenter Huber (Eds). *Qualitative Psychology Nexus, Vol. IX: Beyond text: Video and other Medium Use in Qualitative Research*. Center for Qualitative Psychology, pp. 31-52. Available at: <http://psydok.sulb.uni-saarland.de/volltexte/2012/3417/>

Demuth, C. (2018). Videoanalyse. In: G. Mey & K. Mruck (Eds) *Handbuch Qualitative Forschung in der Psychologie* (2nd extended and revised edition), Heidelberg: Springer Reference Psychologie. https://doi.org/10.1007/978-3-658-18387-5_61-1

1500 obligatory pages

Eksamens

Eksamens er en synopsiseksamens – dvs. en mundtlig eksamen på baggrund af en tre siders skriftlig synopsis

Modultitel, ECTS (og evt. STADS-kode)

Videregående Anvendt Psykologi II/ Advanced Applied Psychology II ved AKO/SNOW

15 ECTS

Placering

8. Semester

Modulansvarlige

Thomas Borchmann (borchman@hum.aau.dk) og Nikita Kharlamov nikita@hum.aau.dk

Forelæsere: Thomas Borchmann, Bendt Torpegaard Pedersen, Einar B. Baldursson & Laura Petrini

Type og sprog

Professionsprogram - Dansk og Engelsk

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

Undervisningen på Snow-programmets 8ende semester bygger videre på 7ende semester, hvor der blev introduceret til Snowprogrammets fire bærende fagsøjler, hhv. arbejds- og organisationspsykologi, klinisk psykologi, socialpsykologi og teknologipsykologi. På 8ende semester fokuseres undervisningen på arbejds- og organisationspsykologiske, klinisk psykologiske og klinisk socialpsykologiske emnekredse. Emenkredsene har dels til formål at understøtte de studerendes arbejde med organisationsklienter på semestret, dels til formål at forberede de studerende til arbejdet med enkeltklienter på 9 semester.

Programmet har intern praktik, der består i superviseret arbejde med organisationsklienter, der bl.a. indebærer undersøgelse og udredning af klientens problematik samt udformning af tilbagemeldingsrapport, m.v.. Praktikken understøttes af 6 heldags-konferencer, herunder to kliniske konferencer med fokus på klinisk caseanalyse og præsentation og diskussion heraf. Tirsdage og onsdage er skemalagtesom faste praktikprojekt-arbejdssdage, der bruges til dataindsamling, dataanalyse, rapportskrivning og udformning af oplæg.

Omfang og forventet arbejdsindsats

Fagsøjlemoduler: 15 ECTS svarer til 405 timers arbejdsindsats fordelt på følgende måde:

Aktivitet	Timer
4 kombinerede forelæsnings- og workshops-gange à 6 timer og 6 kombinerede forelæsnings- og workshops-gange à 4 timer	48
Læsning og forberedelse	353
Eksamenspræparation	4

Intern praktik: 15 ECTS svarer til 405 timers arbejdsindsats fordelt på følgende måde:

Aktivitet	Timer
6 konferencegange à 6 timer	36
Praktikaktivitet inklusiv rejseaktivitet	339
Praktikvejledning	30

Antal forelæsnings-, workshops- og konferencetimer:
Fagsøjler 4 x 6 og 6 x 4 = 48 timer
Intern praktik 6 x 6 = 36 timer
Vejledning 30 timer = 30 timer
I alt: 114

Antal seminarhold: 1

Deltagere:
Snow studerende - 8 semester

Deltagerforudsætninger:
Studerende, der har gennemført 7. semester på Snows professionsprogram

Modulaktiviteter (kursusgange)

Klinisk arbejds- og organisationspsykologi v/ Thomas Borchmann og Bendt Torpegaard Pedersen
3 forelæsnings-/workshopsgange af 6 timer
Beskrivelse:
Klinisk arbejds- og organisationspsykologi I: Domænespecifikke supplerter til konkrete undersøgelsesarbejder (TB &BTP 6T)
Første forelæsnings-/workshop-gang helliges domænespecifikke supplerter til konkrete undersøgelsesarbejder, der i år primært vedrører belastninger i lærerarbejde, samt emotionsarbejde og stress
Tilknyttet pensum: i alt 405s

- Hochschild, A. L. (1983) The managed heart. (196s)
- Ronnie J. Steinberg and Deborah M. Figart (1999), Emotional Labor Since The Managed Heart. Annals of the American Academy of Political and Social Science, Vol. 561, 8 – 26 (18s)
- Carlyle & Woods (2002) Emotions of teacher stress. Kap 1 (1- 28) og 3 (55- 79). Trentham Books (51s)
- Sayer, A (2007) What dignity at work means. I Dimensions of dignity at work. Bolton, S, C. (Eds.) (12s)

- Bolton, S.C (2005) Intrducing a typology of workplace emotions. Kap. 5 (p. 89 – 105) In Emotion Management in the Workplace. Macmillian (16s)
- Pugliesi, K (1999) The Consequences of Emotional Labor: Effects on Work Stress, Job Satisfaction, and Well-Being. Motivation and Emotion vol. 23 (30s)
- Korczynski, M. (2003) Communities of coping: Collective emotional labour in service work. *Organization*; Feb 2003; 10, (22s)
- Ogbonna, E., & Harris, L. C. (2004). Work intensification and emotional labour among UK university lecturers: An exploratory study. *Organization Studies*, 25, 1185–1203. (15s)
- Hughes, Jason. 2005. “Bringing Emotion to Work: Emotional Intelligence, Employee Resistance, and the Reinvention of Character.” *Work, Employment & Society* 19:603–25. (20s)
- Tzang, K. (2011) The emotional labor of teaching. Educational Research (ISSN: 2141-5161) Vol. 2(8) pp. 1312-1316 (5s)
- Bascia, N & Stevenson (2017) Organizing teaching: developing the power of the profession. Creative commons (p. 1-10 og 55– 65) (20s)

Klinisk arbejds- og organisationspsykologi II: Interventionsmetodik (TB &BTP 6T)

Anden forelæsnings-/workshop-gang består i gennemgang og diskussion af en række interventionsprojekter. Forhold som valg af tilgange, tilkobling til - og dynamikker i – klientsystem er nogle af de temaer der berøres

Tilknyttet pensum: i alt 124 sider

- Pedersen, B. (2002) Organizational development at a social department - a SIFER study. Institut for Kommunikation og Psykologi
- Borchmann, T (2013) Unge på Kanten. Institut For Kommunikation og Psykologi (p. 11 - 127). https://www.sosu-stv.dk/files/bog_unge_p_kanten.pdf

Klinisk arbejds- og organisationspsykologi III: Interventionsmetodik (TB &BTP 6T)

Tredje forelæsnings-/workshop-gang består i gennemgang - og diskussion af – bl.a kvalitative aspekter ved spørgeskemadesign, interaktive dataindsamlingsteknikker og fortolkningsproblematikker ved brug af interviewdata.

Tilknyttet pensum: i alt 70 sider

- Baldursson, E. & B. Torpegaard Pedersen (1992) Fortolkning og Mening. Nordisk psykologi vol. 44 –(p 1-18)
- Olsen. H. (1998) Tallenes talende tavshed. Akademisk forlag (p.33- 69)
- Alvesson, M. (2000) Beyond Neo-positivists, romanticists and localists; A reflexive approach to interviews in organizational research. Academy of Management review. Vol 28 . 13- 33

Klinisk psykologi v/ Laura Petrini, Bendt Torpegaard Pedersen og Einar Baldursson

1 forelæsnings-/workshopsgang af 6 og 3 forelæsningsgange af 4 timer

Beskrivelse:

Klinisk psykologi med henblik på udredning af stress I : Udredning og diagnostik (BTP &TB 6T)

Første forelæsnings-/workshop-gang sætter fokus på udredning og diagnostik og de udfordringer dette er forbundet med. Der belyses hvordan socialpsykologisk viden kan berige den kliniske og terapeutiske udrednings- og behandlingspraksis.

Tilknyttet pensum: i alt 150 s

- Kross & Ayduk (2016). Self-Distancing: Theory, Research, and Current Directions. Advances in Experimental Social Psychology
- Wilson & Dunn (2004). Self-knowledge: Its Limits, Value, and Potential for Improvement. Annual Review of Psychology
- Wilson (2013). Self-Knowledge and the Adaptive Unconscious. Neurosciences and the Human Person: New Perspectives on Human Activities
- Pronin; Lin & Ross (2002) The Bias Blind Spot: Perceptions of Bias in Self Versus Others. Personality and social psychology bulletin
- McAdams (2013). The Psychological Self as Actor, Agent, and Author. Perspectives on Psychological Science 8(3) 272 –295
- Wilson, T.D., & Gilbert. D.T. (2008). Explaining away. A model of affective adaptation. Perspectives on Psychological Science 3(5): 370-386
- Leary, M. R.; Maddux, J. E. (1987). Progress toward a viable interface between social and clinical-counseling psychology. American Psychologist, Vol 42(10), 904911.

- Fast, N. J.; Halevy, N. & Galinsky A. D.. (2011) The destructive nature of power without status. *Journal of Experimental Social Psychology*
- Evans, J. St. B. T & Stanovich, K.E. (2013). Dual-Process Theories of Higher Cognition: Advancing the Debate. *Perspectives on Psychological Science* 8(3) 223–241

Klinisk psykologi med henblik på udredning af stress II: Diagnostik og normalitet (EBB 4 timer)

Anden forelæsnings-/workshop-gang sætter fokus på forskellige tilgange til sygdomsforståelse, klassifikation og diagnostik, herunder diskussionen om, hvordan modulær psykologi som heuristik kan tilbyde et grundlag for at identificere nye belastningstilstande.

Tilknyttet pensum: i alt 138s

- Bolkan, C., & Hooker, K. (2012). Self-Regulation and Social Cognition in Adulthood: The Gyroscope of Personality. *The Wiley-Blackwell Handbook of Adulthood and Aging*, 355-380. (16 sider.)
- Boorse, C. (2014). A second rebuttal on health. *Journal of Medicine and Philosophy*, 39(6), 683-724. (36 sider.)
- Kurzban, R., & Athena Aktipis, C. (2007). Modularity and the social mind: Are psychologists too self-ish?. *Personality and Social Psychology Review*, 11(2), 131-149. (14 sider.)
- Murphy, D., & Stich, S. (2000). Darwin in the madhouse: Evolutionary psychology and the classification of mental disorders. *Evolution and the human mind: Modularity, language and meta-cognition*, 62. (28 sider.)
- Murphy, D. (2007). Health and disease. *A Companion to the Philosophy of Biology*, 287-297. (10 sider.) Nesse, R. M. (2015). Evolutionary psychology and mental health. *The handbook of evolutionary psychology*, 1-20. (17 sider.)
- Nettle, D. (2006). The evolution of personality variation in humans and other animals. *American Psychologist*, 61(6), 622. (8 sider.)
- Wakefield, J. C. (2001). Evolutionary history versus current causal role in the definition of disorder: reply to McNally. *Behaviour research and therapy*, 39(3), 347-366. (19 sider.)

Klinisk psykologi med henblik på smertehåndtering I: Smertevurdering og betydningen heraf i kliniske forløb (LP 4T)

The overall focus of the third lecture and workshop is mental and social pain and how they can be explained within the context of the biopsychosocial approach. Examples will be on patients with

functional disorders, where patients are often told that they are not 'genuinely' ill, that the symptoms are imaginary, or that it is a 'mental' problem. Most patients find this extremely distressing.

Tilknyttet pensum: i alt 173

- Fink, P., & Schröder, A. (2010). One single diagnosis, bodily distress syndrome, succeeded to capture ten diagnostic categories of functional somatic syndromes and somatoform disorders. *Journal of Psychosomatic Research*, 68:415-426. (11 pages)
- Budtz-Lilly et al. (2015). Bodily distress syndrome: A new diagnosis for functional disorders in primary care? *BMC Family Practice*, 16 1-10. (10 pages)
- Rief, W., & Broadbent, E. (2007). Explaining medically unexplained symptoms-models and mechanisms. *Clinical Psychology Review*, 27, 821–841.(20 pages)
- Functional Disorders. Clinical guideline for general practice. Dansk Selskab for Almen Medicine, DSAM, 2013. (English) (69 pages)
- http://funktionellelidelser.dk/fileadmin/www.funktionellelidelser.au.dk/Publikationer/Clinical_guideline_for_general_practice_Functional_disorders.pdf
- Funktionelle lidelser. Dansk Selskab for Almen Medicine, DSAM – vejledninger (Dansk) (4 pages)
- <https://vejledninger.dsam.dk/funktionellelidelser/?mode=visKapitel&cid=651>
- Klinikpsykiatri. Kapitel 10 (p.311-340) Redigeret af Ida Hageman, Ole Mors, Merete Nordentoft. 4. Udgave, Munksgaard (29 pages)
- Fibromyalgia: A patient-oriented perspective. Turk D. (2004) In Psychosocial Aspects of Pain: A handbook for health care providers. Dworkin RH and Breitbart WS (IASP Press).(24 pages) (30 pages)

Klinisk psykologi med henblik på smertehåndtering II: Metoder og udkommer (LP 4T)

The fourth lecture focuses on treatment options for pain. Classical approaches to pain management are cognitive behavioural intervention and biofeedback, relaxation, and hypnosis, whereas more modern approaches includes mindfulness and acceptance therapy.

Tilknyttet pensum: i alt 77

- Fjorback, L.O, (2012) Mindfulness and bodily distress. *Danish Medical Journal*, 59(11):B4547. (18 pages)

- The essence of cognitive-behavioural pain management. (2004) Chapter 12, In Psychosocial Aspects of Pain: A handbook for health care providers. Dworkin RH and Breitbart WS (IASP Press).(25 pages)
- The essence of Biofeedback, relaxation and hypnosis. (2004) Chapter 13, In Psychosocial Aspects of Pain: A handbook for health care providers. Dworkin RH and Breitbart WS (IASP Press).(24 pages) (25 pages)
- Röhricht et al. (2019). Group body psychotherapy for the treatment of somatoform disorder – a partly randomized –controlled feasibility pilot. BMC Psychiatry, 19: 120. (9 pages).

Klinisk socialpsykologi v/Bendt Torpegaard Pedersen og Einar Baldursson

3 forelæsnings-/workshopsgange af 4 timer

Beskrivelse:

Klinisk socialpsykologi I: Modularitets-psykologi og automatiske processer i psyken (EBB 4T)

Første forelæsnings-/workshop-gang sætter fokus på de processer i psyken, der som regel arbejder uafhængigt af og bagved selv-bevidstheden. Her opfattes ”personlighed” som et bud på en mekanisme, der både er modulær, arbejder ”bag” bevidstheden og spiller en rolle for belastningsreaktioner og diagnostik. En række aspekter ved den ”ubevidste” psyke inddrages som eksempel på modulære, automatiske processer.

Tilknyttet pensum: i alt 100 sider

- Rohde, P. (2001). The relevance of hierarchies, territories, defeat for depression in humans: hypotheses and clinical predictions. Journal of affective disorders, 65(3), 221-230. (8 sider).
- von Hippel, W., and Trivers, R. (2011). The evolution and psychology of self-deception. Behavioral and Brain Sciences, 34, 1-16. (14 sider).
- Reale, D., Dingemanse, N. J., Kazem, A. J. N. & Wright, J. 2010 Evolutionary and ecological approaches to the study of personality. Phil. Trans. R. Soc. B 365, 3937–3946. (10 sider).
- Bargh, J. A. (2005). Bypassing the will: Toward demystifying the nonconscious control of social behavior. The new unconscious, 12, 37-60. (17 sider).

- Sturman, E. D., & Mongrain, M. (2008). The role of personality in defeat: A revised social rank model. European Journal of Personality, 22, 55–79. (22 sider).
- Barrett, H. C., & Kurzban, R. (2006). Modularity in cognition: Framing the debate. Psychological Review, 113, 628-647. (18 sider).
- Nettle, D. (2004). Evolutionary origins of depression: A review and reformulation. Journal of Affective Disorders, 81 (2), 91-102. (8 sider).
- Johnson, D. D. P. & Fowler, J. H. 2011. —The evolution of overconfidence. Nature 477, 317–320. (3 sider.)

Klinisk socialpsykologi II: Selvkontrol og selvregulering - Den indre sociale verden, selvmarginalisering, placebo og nocebo (EBB 4T)

Anden foreæsning spænder bredt. Det overordnede emne er den sociale psyke. Udgangspunktet er den opfattelse, at psyken (herunder den ubevidste del) er udformet til det formål at understøtte social forståelse, adfærd og emotioner. Når den sociale psyke inddrages, indebærer det ofte en diskussion, der begrænser sig til dens ydre udtryk, men i forelæsningen er der også fokus på de indre processer og den indre sociale verden. Placebo og nocebo inddrages som eksempler på reaktioner der kan afspejle problemer (og muligheder) i de indre processer. Foreslæsningen vil også beskæftige sig med en række moderne stressrelaterede dysfunktioner, blandt andet ved at inddrage kliniske cases.

Tilknyttet pensum: i alt 147 sider

- Aslaksen, P. M., & Lyby, P. S. (2015). Fear of pain potentiates nocebo hyperalgesia. Journal of pain research, 8, 703. 7 sider.
- Baldursson, E.B. (2009). Hyperstress s, København: Frydenlund. Kapitlerne: Selvet i klemme; Den helt normale sundhedsskadelige organisation; Den "skrøbelige" identitet; Når "tanken" er tom; Udbændt eller "udbrændt" - det er spørgsmålet; Stress gør den kluge dum; Ledelse og den engagerede medarbejder; Angst æder sjæle op, s. 42-128 - svarer til 60 pensums sider); Arbejdsspsykologien og "moderniteten" 131; Stress som "normalpsykologi", s. 131-175 - svarer til 38 pensums sider; Nye reaktionsformer - teoriens rolle 204-211; Stress: nødvendigt men problematisk bud på kritisk arbejdsspsykologi 246-252, svarer til 15 pensums sider. Hyperstress samlet antal pensums sider: (113 sider).
- Jonason, P. K., & Tost, J. (2010). I just cannot control myself: The Dark Triad and self-control. Personality and Individual Differences, 49, 611-615. (4 sider.)

- Kraus, MW., Chen, S., Keltner, D. (2011). The power to be me: Power elevates self-concept consistency and authenticity. *Journal of Experimental Social Psychology* 47 (2011) 974–980. (6 sider).
- Sturman, E. D., Flett, G. L., Hewitt, P. L., & Rudolph, S. G. (2009). Dimensions of perfectionism and self-worth contingencies in depression. *Journal of Rational-Emotive & Cognitive-Behavior Therapy*, 27, 213-231. (17 sider).

Klinisk socialpsykologi III: Magt, hierarki og dysfunktion i sociale fællesskaber og konstellationer (BTP 4T)

Tredje forelæsnings-/workshop-gang sætter fokus på magt, hierarki og dysfunktion i sociale fællesskaber og konstellationer.

Tilknyttet pensum: i alt 120 sider

- Galinsky, A.; Rus, D. & Lammers, J. (2012). Power: A Central Force Governing Psychological, Social, and Organizational Life. I: De Cremer, D.; van Dick, R. & Murnighan, J.K. *Social Psychology and Organization*. 18 sider.X
- Keltner, D. & Robinson, R.J, (1997). Defending the status quo: Power and bias in social conflict. *Personality and Social Psychology*.
- Keltner, D.; Gruenfeld, D.H. & Anderson, C. (2003) Power, Approach, and Inhibition. *Psychological Review*, Vol. 110, No. 2, 265–284
- Pedersen, B.T. (2014). Destruktive gruppeprocesser og den idealiserende leder. I B.T. Pedersen (Red.), *Klinisk Socialpsykologi: Casestudier fra en arbejdspsykologisk behandlingspraksis*. Aalborg: Aalborg Universitetsforlag, [pp 167-200]. (s 30 - omregnet til A4 sider).
- Pedersen, B.T. (2014). Defensive organisatoriske værnemekanismer, forførelse, traumatisering og stresssammenbrud. I B.T. Pedersen (Red.), *Klinisk Socialpsykologi: Casestudier fra en arbejdspsykologisk behandlingspraksis*. Aalborg: Aalborg Universitetsforlag, [pp 93-114]. (s 20 - omregnet til A4 sider).
- Karlsson (2012). *Organizational Misbehaviour. Organizational Misbehaviour in the Workplace. Narratives of Dignity and Resistance*.

Intern praktik v/ Thomas Borchmann, Bendt Torpegaard Pedersen og Einar Baldursson

Omfang: 6 konferencer af 6 timer (Timefordeling BTP 72t, TB 48t, EBB24t)

Den interne praktik understøttes af 6 konferencer. 4 af disse konferencer relaterer til arbejdet med organisationsklienter og er benævnt hhv. februar-, marts-, april- og maj-konferencen. På

konferencerne præsenteres og diskuteres indsamlet data, samt foretagede analyser og udkast til afrapportering. De resterende 2 konferencer udgør en del af det prækliniske forløb og vedører casefremlæggelser.

Samlet pensumliste (ca. 1500 sider)

- Hochschild, A. L. (1983) The managed heart. (196s)
- Ronnie J. Steinberg and Deborah M. Figart (1999), Emotional Labor Since The Managed Heart. *Annals of the American Academy of Political and Social Science*, Vol. 561, 8 – 26 (18s)
- Carlyle & Woods (2002) Emotions of teacher stress. Kap 1 (1- 28) og 3 (55- 79). Trentham Books (51s)
- Sayer, A (2007) What dignity at work means. I Dimensions of dignity at work. Bolton, S, C. (Eds.) (12s)
- Bolton, S.C (2005) Intrducing a typology of workplace emotions. Kap. 5 (p. 89 – 105) I Emotion Management in the Workplace. Macmillian (16s)
- Pugliesi, K (1999) The Consequences of Emotional Labor: Effects on Work Stress, Job Satisfaction, and Weil-Being. *Motivation and Emotion* vol. 23 (30s)
- Korczynski, M. (2003) Communities of coping: Collective emotional labour in service work. *Organization*; Feb 2003; 10, (22s)
- Ogbonna, E., & Harris, L. C. (2004). Work intensification and emotional labour among UK university lecturers: An exploratory study. *Organization Studies*, 25, 1185–1203. (15s)
- Hughes, Jason. 2005. “Bringing Emotion to Work: Emotional Intelligence, Employee Resistance, and the Reinvention of Character.” *Work, Employment & Society* 19:603–25. (20s)
- Tzang, K. (2011) The emotional labor of teaching. Educational Research (ISSN: 2141-5161) Vol. 2(8) pp. 1312-1316 (5s)
- Bascia, N & Stevenson (2017) Organizing teaching: developing the power of the profession. Creative commons (p. 1-10 og 55– 65) (20s)
- Pedersen, B. (2002) Organizational development at a social department - a SIFER study. Institut For Kommunikation og Psykologi
- Borchmann, T (2013) Unge på Kanten. Institut For Kommunikation og Psykologi (p. 11 - 127). https://www.sosu-stv.dk/files/bog_unge_p_kanten.pdf

- Baldursson, E. & B. Torpegaard Pedersen (1992) Fortolkning og Mening. Nordisk psykologi vol. 44 –(p 1-18)
- Olsen. H. (1998) Tallenes talende tavshed. Akademisk forlag (p.33- 69)
- Alvesson, M. (2000) Beyond Neo-positivists, romanticists and localists; A reflexive approach to interviews in organizational research. Academy of Management review. Vol 28 . 13- 33
- Kross & Ayduk (2016). Self-Distancing: Theory, Research, and Current Directions. Advances in Experimental Social Psychology
- Wilson & Dunn (2004). Self-knowledge: Its Limits, Value, and Potential for Improvement. Annual Review of Psychology
- Wilson (2013). Self-Knowledge and the Adaptive Unconscious. Neurosciences and the Human Person: New Perspectives on Human Activities
- Pronin; Lin & Ross (2002) The Bias Blind Spot: Perceptions of Bias in Self Versus Others. Personality and social psychology bulletin
- McAdams (2013). The Psychological Self as Actor, Agent, and Author. Perspectives on Psychological Science 8(3) 272 –295
- Wilson, T.D., & Gilbert. D.T. (2008). Explaining away. A model of affective adaptation. Perspectives on Psychological Science 3(5): 370-386
- Leary, M. R.; Maddux, J. E. (1987). Progress toward a viable interface between social and clinical-counseling psychology. American Psychologist, Vol 42(10), 904911.
- Fast, N. J.; Halevy, N. & Galinsky A. D.. (2011) The destructive nature of power without status. Journal of Experimental Social Psychology
- Evans, J. St. B. T & Stanovich, K.E. (2013). Dual-Process Theories of Higher Cognition: Advancing the Debate. Perspectives on Psychological Science 8(3) 223–241
- Bolkan, C., & Hooker, K. (2012). Self-Regulation and Social Cognition in Adulthood: The Gyroscope of Personality. The Wiley-Blackwell Handbook of Adulthood and Aging, 355-380. (16 sider.)
- Boorse, C. (2014). A second rebuttal on health. Journal of Medicine and Philosophy, 39(6), 683-724. (36 sider.)
- Kurzban, R., & Athena Aktipis, C. (2007). Modularity and the social mind: Are psychologists too self-ish?. Personality and Social Psychology Review, 11(2), 131-149. (14 sider.)

- Murphy, D., & Stich, S. (2000). Darwin in the madhouse: Evolutionary psychology and the classification of mental disorders. *Evolution and the human mind: Modularity, language and meta-cognition*, 62. (28 sider.)
- Murphy, D. (2007). Health and disease. A Companion to the Philosophy of Biology, 287-297. (10 sider.) Nesse, R. M. (2015). Evolutionary psychology and mental health. *The handbook of evolutionary psychology*, 1-20. (17 sider.)
- Nettle, D. (2006). The evolution of personality variation in humans and other animals. *American Psychologist*, 61(6), 622. (8 sider.)
- Wakefield, J. C. (2001). Evolutionary history versus current causal role in the definition of disorder: reply to McNally. *Behaviour research and therapy*, 39(3), 347-366. (19 sider.)
- Rohde, P. (2001). The relevance of hierarchies, territories, defeat for depression in humans: hypotheses and clinical predictions. *Journal of affective disorders*, 65(3), 221-230. (8 sider.).
- von Hippel, W., and Trivers, R. (2011). The evolution and psychology of self-deception. *Behavioral and Brain Sciences*, 34, 1-16. (14 sider.).
- Reale, D., Dingemanse, N. J., Kazem, A. J. N. & Wright, J. 2010 Evolutionary and ecological approaches to the study of personality. *Phil. Trans. R. Soc. B* 365, 3937–3946. (10 sider.).
- Bargh, J. A. (2005). Bypassing the will: Toward demystifying the nonconscious control of social behavior. *The new unconscious*, 12, 37-60. (17 sider.).
- Sturman, E. D., & Mongrain, M. (2008). The role of personality in defeat: A revised social rank model. *European Journal of Personality*, 22, 55–79. (22 sider.).
- Barrett, H. C., & Kurzban, R. (2006). Modularity in cognition: Framing the debate. *Psychological Review*, 113, 628-647. (18 sider.).
- Nettle, D. (2004). Evolutionary origins of depression: A review and reformulation. *Journal of Affective Disorders*, 81 (2), 91-102. (8 sider.).
- Johnson, D. D. P. & Fowler, J. H. 2011. —The evolution of overconfidence. *Nature* 477, 317–320. (3 sider.)
- Aslaksen, P. M., & Lyby, P. S. (2015). Fear of pain potentiates nocebo hyperalgesia. *Journal of pain research*, 8, 703. 7 sider.
- Baldursson, E.B. (2009). Hyperstress s, København: Frydenlund. Kapitlerne: Selvet i klemme; Den helt normale sundhedsskadelige organisation; Den "skrøbelige" identitet; Når "tanken" er tom; Udbændt eller "udbrændt" - det er spørgsmålet; Stress gør den

klog dum; Ledelse og den engagerede medarbejder; Angst æder sjæle op, s. 42-128 - svarer til 60 pensumsider); Arbejdspsykologien og "moderniteten" 131; Stress som "normalpsykologi", s. 131-175 - svarer til 38 pensumsider; Nye reaktionsformer - teoriens rolle 204-211; Stress: nødvendigt men problematisk bud på kritisk arbejdspsykologi 246-252, svarer til 15 pensumsider. Hyperstress samlet antal pensumsider: (113 sider).

- Jonason, P. K., & Tost, J. (2010). I just cannot control myself: The Dark Triad and self-control. *Personality and Individual Differences*, 49, 611-615. (4 sider.)
- Kraus, MW., Chen, S., Keltner, D. (2011). The power to be me: Power elevates self-concept consistency and authenticity. *Journal of Experimental Social Psychology* 47 (2011) 974–980. (6 sider).
- Sturman, E. D., Flett, G. L., Hewitt, P. L., & Rudolph, S. G. (2009). Dimensions of perfectionism and self-worth contingencies in depression. *Journal of Rational-Emotive & Cognitive-Behavior Therapy*, 27, 213-231.(17 sider).
- Fink, P., & Schröder, A. (2010). One single diagnosis, bodily distress syndrome, succeeded to capture ten diagnostic categories of functional somatic syndromes and somatoform disorders. *Journal of Psychosomatic Research*, 68:415-426. (11 pages)
- Budtz-Lilly et al. (2015). Bodily distress syndrome: A new diagnosis for functional disorders in primary care? *BMC Family Practice*, 16 1-10. (10 pages)
- Rief, W., & Broadbent, E. (2007). Explaining medically unexplained symptoms-models and mechanisms. *Clinical Psychology Review*, 27, 821–841.(20 pages)
- Functional Disorders. Clinical guideline for general practice. Dansk Selskab for Almen Medicine, DSAM, 2013. (English) (69 pages)
- http://funktionellelidelser.dk/fileadmin/www.funktionellelidelser.au.dk/Publikationer/Clinical_guideline_for_general_practice_Functional_disorders.pdf
- Funktionelle lidelser. Dansk Selskab for Almen Medicine, DSAM – vejledninger (Dansk) (4 pages)
- <https://vejledninger.dsam.dk/funktionellelidelser/?mode=visKapitel&cid=651>
- Kliniskpsykiatri. Kapitel 10 (p.311-340) Redigeret af Ida Hageman, Ole Mors, Merete Nordentoft. 4. Udgave, Munksgaard (29 pages)
- Fibromyalgia: A patient-oriented perspective. Turk D. (2004) In *Psychosocial Aspects of Pain: A handbook for health care providers*. Dworkin RH and Breitbart WS (IASP Press).(24 pages) (30 pages)

- Fjorback, L.O, (2012) Mindfulness and bodily distress. *Danish Medical Journal*, 59(11):B4547. (18 pages)
- The essence of cognitive-behavioural pain management. (2004) Chapter 12, In Psychosocial Aspects of Pain: A handbook for health care providers. Dworkin RH and Breitbart WS (IASP Press).(25 pages)
- The essence of Biofeedback, relaxation and hypnosis. (2004) Chapter 13, In Psychosocial Aspects of Pain: A handbook for health care providers. Dworkin RH and Breitbart WS (IASP Press).(24 pages) (25 pages)
- Röhricht et al. (2019). Group body psychotherapy for the treatment of somatoform disorder – a partly randomized –controlled feasibility pilot. *BMC Psychiatry*, 19: 120. (9 pages)

Eksamens

En ekstern mundtlig prøve i **Videregående anvendt psykologi II (Advanced Applied Psychology)**. Den studerende afprøves i det valgte kursus.

Prøven er en synopsisprøve. En synopsis er en kort, fokuseret akademisk tekst, der opridser en problemstilling og en analyse af den som forberedelse til en efterfølgende faglig drøftelse. Ved den mundtlige eksamen holder den/de studerende et oplæg i maksimalt en tredjedel af den samlede eksaminationstid. Den efterfølgende diskussion tager udgangspunkt i det skriftlige arbejde. Eksaminator inddrager også pensummateriale, som ikke har været berørt i synopsis. Synopsis udarbejdes i relation til pensum, og problemstillingen godkendes af den kursusansvarlige lærer. Pensumramme: 1500 sider obligatorisk litteratur inden for den valgte disciplin.

Sidetal: Højst 3 sider.

Normeret prøvetid: Ved gruppeprøver 20 minutter pr. studerende og 10 minutter pr. gruppe til votering og karaktergivning, dog højst i alt to timer ved store grupper, 30 minutter i alt ved individuelle prøver.

Bedømmelsesform: Ved bedømmelsen gives der karakter efter 7-trinsskalaen.

Prøvens omfang: 15 ECTS-point.

Praktikeksamens

Praktikken bestås af to omgange. Først skal den ansvarlige praktikvejleder godkende praktikforløbet i henhold til Vejledning om praktikpladsaftale, der ligger på studiets hjemmeside. En af forudsætningerne for denne godkendelse er, at den studerende kommer og deltager aktivt i praktikken.

Når praktikvejleder har godkendt praktikforløbet, skal den studerende skrive en praktikrapport på 8-12 sider. På studiets hjemmeside ligger en vejledning om indholdet i praktikrapporten, hvoraf det fremgår, at det primære formål er at den studerende reflekterer over forløbet og den læring, det har bragt. Praktikrapporten læses og godkendes af den ansvarlige for professionsprogrammet eller en anden underviser på programmet.

Neuro

Modultitel, ECTS (og evt. STADS-kode)
<i>Videregående Anvendt Psykologi II/ Advanced Applied Psychology II</i> 15 ECTS
Placering 8. Semester
Modulansvarlige Thomas Alrik Sørensen (alrik@hum.aau.dk)
Undervisere Thomas Alrik Sørensen, Maria Nordfang, Jens Østergaard Riis, & Jonas Olsen Dall
Type og sprog Dansk og engelsk
Mål <i>Den studerende skal gennem modulet opnå:</i> Viden om <ul style="list-style-type: none">
• Og forståelse af den anvendte forskning på højeste videnskabelige niveau og dennes videnskabsteoretiske grundlag
• Og forståelse af de centrale metoder ud fra højeste videnskabelige forskningsniveau
• Og forståelse af de centrale, herunder tværfaglige, samarbejdsrelationer for området Færdigheder i <ul style="list-style-type: none">
• at forbinde områdets psykologiske problemstillinger med almene teorier for på et videnskabeligt niveau at kunne vurdere og vælge mellem relevante psykologiske interventionsmetoder
• at anvende centrale interventionsmetoder indenfor området
• at formidle den tilegnede viden på en måde som udtrykker faglig refleksion og viden på højeste videnskabelige niveau Kompetencer til <ul style="list-style-type: none">
• at tilrettelægge, igangsætte og styre psykologfaglige undersøgelser og intervention og om nødvendigt udvikle nye undersøgelses- og interventionsformer
• at gennemføre fagligt og/eller tværfagligt samarbejde indenfor disciplinen
• at vurdere egne faglige kvalifikationer og selvstændigt tage ansvar for egen faglig udvikling og specialisering
Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

Kurset består af en række teoretiske forelæsninger samt mere klinisk praktiske elementer, som følges af en dag på Aalborg Hospital med Jens Østergaard Riis.

De teoretiske forelæsninger indeholder også mulighed for de studerende, at reflektere og diskutere eventuelle problemstillinger de kan være stødt på som del af deres praktik. I forlængelse af de teoretiske forelæsninger udbydes der med patientdemonstrationer, i samarbejde med Glostrup Hospital Rigshospitalet. Her får de studerende mulighed for i fællesskab at blive præsenteret for patienter igennem praktisk klinisk undervisning, samt arbejde med forskellige neuropsykologiske tests. Endeligt vil de studerende i mindre grupper have en dag med morgenmøde og stuegang på Aalborg Universitetshospital.

Omfang og forventet arbejdsindsats

Forventninger om den konkrete udmøntning af modulets ECTS-belastning, hvilket omfatter antallet af konfrontationstimer, øvelsesarbejde, tid til forberedelse, eventuel rejseaktivitet med videre.

Eksempel:

15 ECTS svarer til 405 timers arbejdsindsats, og disse forventes fordelt på følgende måde:

Aktivitet	Timer
<i>10 forelæsninger á 2 timer</i>	<i>20</i>
<i>1 klinikdemonstration á 2 timer</i>	<i>2</i>
<i>1 stuegang</i>	<i>3</i>
<i>Læsning og forberedelse</i>	<i>350</i>
<i>Eksamenspræparation</i>	<i>30</i>

NB: lektioner tælles som timer.

Antal seminartimer: 0

Antal seminarhold: 0

Modulaktiviteter (kursusgange)

Forelæsning 1: Introduktion og den kliniske undersøgelse (2 timer)

ved Thomas Alrik Sørensen

Denne forelæsning introducerer kursusrækken sammen med at se nærmere på patientundersøgelsen, dels hvad ser neurologen på og dels hvad ligger der af udfordringer i en neuropsykologisk undersøgelse.

Forelæsning 2: Hukommelse og amnestisk syndrom (2 timer)

ved Thomas Alrik Sørensen

Denne forelæsning tager afsæt i en af de typiske funktionelle klager vedr. nedsat hukommelse, samt mere alvorlige lidelser, som amnestisk syndrom. Forskellige typer af årsager til

hukommelsessvækkelser præsenteres, samt de udfordringer der ligger i at arbejde med patienter der ikke kan lagre ny viden om, bl.a. deres nedsatte funktion.

Forelæsning 3: Perception og opmærksomhed (2 timer)

ved Thomas Alrik Sørensen

I den tredje forelæsning fokuseres der på en række perceptuelle problemer, samt generelle opmærksomhedsproblemer hos patienter med specifikke, såvel som diffuse hjerneskader. Ligeledes vil der drøftes hvilke interventionsmuligheder neuropsykologen har overfor denne type af problemstillinger.

Forelæsning 4: Styringsfunktioner (2 timer)

ved Thomas Alrik Sørensen

I denne forelæsning ser vi nærmere på styringsdysfunktioner, særligt med fokus på skader i den forreste del af hjernen, pandelapperne, det er såvel grundet i læsioner som degenerative lidelser, som eksempelvis fronto-temporal demens. Desuden belyses problemstillinger ved behandling af patienter der konfabulerer, og relationen mellem neuropsykologen og konfabulerende patienter diskuteres.

Forelæsning 5: Sprog (2 timer)

ved Thomas Alrik Sørensen

En anden forholdsvis almindelig lidelse hos neuropsykologiske patienter, er problemer med sprogforståelse og sprogproduktion. I denne forelæsning blyses disse vanskeligheder, samt hvilke genoptræningsmuligheder patienter med denne problemstilling har. Ligeledes ser vi også nærmere på problemer med symbolmanipulation.

Forelæsning 6: Genoptræning (2 timer)

ved Maria Nordfang

I denne forelæsning ser vi nærmere på forskellige tilgange til genoptræning efterhjerneskade. Vi ser på teoretiske perspektiver på genoptræning, kompensation og plasticitet, samt på effektstudier og gældende kliniske retningslinjer.

Forelæsning 7: Psykiatriske problemstillinger (2 timer)

ved Thomas Alrik Sørensen

Psykologiske og emotionelle problemstillinger kan ofte være en udfordring under evaluerings-såvel som rehabiliteringsfasen af en patient. Denne forelæsning fortsætter med at se nærmere på psykologisk og psykiatriske problemstillinger fx depression, samt hvorledes depression kan måles og evalueres.

Forelæsning 8: Patient assessment og udredning (2 timer)*ved Maria Nordfang*

Den neuropsykologiske undersøgelse indbefatter flere elementer. I denne forelæsning gennemgås både anamnese, klageoptag, det kliniske indtryk samt perspektiver på afrapportering og tolkning af resultater. Betydningen af nedsat sygdomsindsigt for udredning og efterfølgende forløb vil blive gennemgået og teoretiske perspektiver på dette taget op.

Forelæsning 9: Neurodegenerative lidelser (2 timer)*ved Jonas Olsen Dall*

Denne undervisningsgang ser nærmere på neurodegenerative lidelser så som demens og Parkinsonisme. Hvad er progression og årsager, samt hvilke udfordringer har denne patientgruppe og hvorledes kan neuropsykologen hjælpe ved degenerative sygdomme.

Forelæsning 10: Sygdomslære med fokus på apopleksi (2 timer)*ved Maria Nordfang*

Almindelige neurologiske lidelser vil blive gennemgået, herunder særligt apopleksi, samt associerede neuropsykologiske forstyrrelser og det forventede forløb af disse.

Forelæsning 10: Udviklingsforstyrrelser (2 timer)*ved Jonas Olsen Dall*

Her vil vi se nærmere på nogle af de udviklingsrelaterede problemstillinger som neuropsykologen kan stå overfor, bl.a. autisme og ADHD. Hvad kendetegner disse problemstillinger og hvorledes stilles diagnosen. Hertil berøres også nogle af de problematiske falske historier omkring årsagen til at børn udvikler autisme.

Forelæsning 11: Klinikdemonstration (2 timer)*ved Maria Nordfang***Stuegang (3 timer per gruppe af ca. 4 studerende)***ved Jens Østergaard Riis*

Grupper af ca. 4 studerende deltager i stuegang på Neurologisk afdeling, Aalborg Hospital.

Samlet pensum

Til faget knytter sig 1500 siders obligatorisk pensum fordelt på tre håndbøger:

Gurd, J., Kischka, U. & Marshall, J. (2010). *Handbook of Clinical Neuropsychology*. Oxford University Press.

Ogden, J. A. (2005). *Fractured Minds: A Case Study Approach to Clinical Neuropsychology*. Oxford University Press.

Parson, M. W. & Hammeke, T. A. (2014). *Clinical Neuropsychology - A pocket handbook for assessment*. (Chapter 1: Neuropsychology in the Clinical Setting: Conceptual and Practical Issues, and Chapter 2: Neurobehavioral Examination).

Eksamens

En ekstern mundtlig prøve i **Videregående anvendt psykologi II (Advanced Applied Psychology)**.

Den studerende afprøves i det valgte kursus.

Prøven er en synopsisprøve: En synopsis er en kort, fokuseret akademisk tekst, der opridser en problemstilling og en analyse af den som forberedelse til en efterfølgende faglig drøftelse. Ved den mundtlige eksamen holder den/de studerende et oplæg i maksimalt en tredjedel af den samlede eksaminationstid. Den efterfølgende diskussion tager udgangspunkt i det skriftlige arbejde. Eksaminationen inddrager også pensummateriale, som ikke har været berørt i synopsis. Synopsis udarbejdes i relation til pensum, og problemstillingen godkendes af den kursusansvarlige underviser.

Pensumramme: 1500 sider obligatorisk litteratur.

Sidetal: Højst 3 sider.

Normeret prøvetid: 30 minutter i alt ved individuelle prøver. Ved gruppeprøver 20 minutter pr. studerende og 10 minutter pr. gruppe til voting og karaktergivning, dog højst i alt to timer. Prøven aflægges typisk som en individuel eksamen.

Bedømmelsesform: Ved bedømmelsen gives der karakter efter 7-trinsskalaen.

Prøvens omfang: 15 ECTS-point.

Prøven skal dokumentere, at modulets mål er indfriede. Ved bedømmelsen af prøvepræstationen vil der med henblik på opnåelse af karakteren 12 blive lagt vægt på, at den studerende demonstrerer en udtømmende opfyldelse af fagets mål med ingen eller få uvæsentlige mangler.

Der gives kollektivt feedback på eksamen. Datoen oplyses i Moodle.

Studerende, der er dumpet, er berettiget til individuelt feedback fra eksaminator. De studerende kan rette henvendelse til studiesekretær Annette Christensen, annette@hum.aau.dk.